

Hrvatska banka za obnovu i razvitak

Zagreb, 14. ožujka 2012.

## **GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU**

### **POVJERENSTVA ZA OSIGURANJE IZVOZA ZA 2011. GODINU**

## 1. Uvod

HBOR u ime i za račun Republike Hrvatske obavlja poslove osiguranja izvoza od netržišnih rizika temeljem članka 10. stavka 2. Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (NN 138/06), Uredbe o osiguranju izvoza (NN 61/07, 92/08 i 79/10) (dalje: Uredba) te Rješenja Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja o primjeni klauzule izuzeća na poslove izvozno kreditnog osiguranja od utrživih rizika (NN 118/2010).

HBOR je kao državna izvozno-kreditna agencija uveo niz programa izvozno kreditnog osiguranja namijenjenih hrvatskim izvoznicima i njihovim bankama putem kojih se mogu zaštititi od rizika neplaćanja inozemnih dužnika ili od političkih rizika koji mogu nastati u zemlji izvoza.

Osim navedenog HBOR programima osiguranja može pokriti rizike koji se javljaju na strani izvoznika kod osiguranja kredita za pripremu izvoza i osiguranja činidbenih garancija vezanih uz zaključenje izvoznih ugovora.

U dijelu kratkoročnog osiguranja HBOR može reosiguravati rizike za koje privatni osiguratelj ne može dobiti ponudu na privatnom tržištu reosiguranja, kako bi izvoznici mogli dobiti potpunu uslugu izvozno kreditnog osiguranja.

Osiguranjem ulaganja u inozemstvo HBOR može osigurati ulaganja iz Republike Hrvatske u inozemstvo od političkih rizika koji se mogu ostvariti u državi primateljici ulaganja.

HBOR u ulozi državne izvozno-kreditne agencije može osigurati:

- kratkoročna inozemna potraživanja za izvoznike koji ne mogu pribaviti ponudu za osiguranje na privatnom tržištu osiguranja,
- srednjoročno-dugoročne izvozne kredite odobrene od strane banke ili izvoznika,
- činidbene bankarske garancije izdane u vezi izvršenja ili zaključenja izvoznog ugovora,
- kredite za pripremu izvoza,
- ulaganja u inozemstvo.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 27.11.2008. (NN 139/08) (dalje: Odluka) osnovano je Povjerenstvo za osiguranje izvoza (dalje: Povjerenstvo) u sastavu:

- predstavnika ministarstva nadležnog za financije, kao predsjednika Povjerenstva,
- predstavnika ministarstva nadležnog za gospodarstvo, kao zamjenika predsjednika Povjerenstva,
- predstavnika ministarstva nadležnog za poljoprivredu, kao člana,
- predstavnika ministarstva nadležnog za vanjske poslove, kao člana,
- predstavnika Hrvatske narodne banke, kao člana,
- predstavnika Hrvatske gospodarske komore, kao člana.

Povjerenstvo je osnovano s ciljem davanja mišljenja i prijedloga o predmetima osiguranja izvoza u ime i za račun Republike Hrvatske i nadzora provedbe poslova osiguranja izvoza. Nadležnosti i ovlasti Povjerenstva za osiguranje izvoza utvrđene su Uredbom za osiguranje izvoza i Odlukom, a način rada Poslovníkom o radu Povjerenstva koji je usvojen 8. veljače 2011. godine. Temeljem Poslovníka o radu Povjerenstva te ranijih akata, Hrvatska banka za obnovu i razvitak osigurava administrativnu i tehničku pomoć za rad Povjerenstva.

Kroz svoj rad Povjerenstvo:

- daje mišljenje i prijedloge o općim uvjetima osiguranja izvoza, o zaključenju ugovora o osiguranju, isplatama odštete, premijskim sustavima, klasifikacijama zemalja po rizičnosti i drugim pitanjima iz područja osiguranja izvoza,
- prati propise Europske unije o osiguranju izvoza,
- predlaže Vladi Republike Hrvatske i druge mjere za poticanje izvoza.

Sukladno članku 8. Odluke, Povjerenstvo je obvezno Vladi Republike Hrvatske dostavljati godišnje izvješće o svom radu.

## 2. Rad Povjerenstva u 2011. godini

Na dan 31. prosinca 2011. Povjerenstvo je djelovalo u sljedećem sastavu:

Institucija	Član	Zamjena člana
Ministarstvo financija	Hrvoje Radovanić, (predsjednik Povjerenstva )	Stanko Kršlović
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	Sanja Rendić-Miočević, (zamjenik predsjednika Povjerenstva)	Lidia Mekić
Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija	mr.sc. Davor Vidiš	Ivan Picukarić
Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja	mr.sc. Miroslav Božić	Jasna Mikulecky
Hrvatska gospodarska komora	Sunčanica Skupnjak Kapić	Siniša Košutić
Hrvatska narodna banka	Jadranka Granić	Snježana Raić

Sjednice Povjerenstva održavaju se prema potrebi, a najmanje jednom u tromjesečju. U 2011. godini održane su 23 sjednice Povjerenstva pisanim izjašnjavanjem na kojima su donesena 42 mišljenja i odluke, među kojima izdvajamo:

- Uvođenje Programa osiguranja činidbenih bankarskih garancija izdanih radi zaključenja ili izvršenja izvoznog ugovora,
- Usvajanje novog Poslovnika o radu Povjerenstva kojim su obuhvaćeni poslovi vezani za reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja, nastavno na izmjene i dopune Uredbe o osiguranju izvoza,
- Usvajanje informacije o daljnjoj primjeni klauzule izuzeća kojom se HBOR-u omogućava i daljnje obavljanje poslova izvoznog kreditnog osiguranja od utrživih rizika do 31.12.2012., a temeljem Rješenja Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja od 3. studenog 2011.,

- Podrška realizaciji izvoznog projekta izgradnje medicinsko-kirurškog centra i internata u Alžiru kroz program osiguranja činidbenih bankarskih garancija izdanih radi izvršenja izvoznog ugovora,
- Odobrenje osiguranja za realizaciju izvoza isporuke opreme za izgradnju novog postrojenja u rafineriji nafte u Bjelorusiji kroz program osiguranja kredita inozemnom kupcu,
- Aktivno praćenje političke i ekonomske situacije u Grčkoj i Italiji te Sjevernoj Africi i Bliskom istoku s ciljem bolje procjene rizika te određivanja daljnje politike pri preuzimanju rizika prema spomenutim državama i regijama.

Povjerenstvo je odobrilo i izmjene u Klasifikaciji država po kategoriji rizika u skladu s promjenama rizičnosti te sukladno kategorizaciji OECD-a kako slijedi:

Izmjene u klasifikaciji država po kategoriji rizika u 2011. godini

Rb.	Država	Stara kategorija rizika	Nova kategorija rizika
1	Bahrein	2	4
2	Sirijska Arapska Republika	6	7
3	Libijska Arapska Džamahirija	6	7

Kroz programe osiguranja izvoza koje provodi HBOR uz nadležnost Povjerenstva podržan je izvoz hrvatskih roba i usluga u 54 zemlje svijeta prema ukupno 693 kupca. Kao najznačajnija izvozna tržišta za koja je odobreno novo osiguranje u 2011. godini ističu se Bosna i Hercegovina, Italija, Ruska Federacija, Bjelorusija, Alžir i Makedonija. U najvećoj mjeri izvoz za koji je odobreno osiguranje odnosi se na građevinsku, telekomunikacijsku, elektroindustriju, metalnu, nemetalnu, papirnu, farmaceutsku, tekstilnu te drvnu industriju.

Ukupni osigurani izvozni promet kroz ovaj vid podrške izvozu u 2011. godini iznosio je 1,70 milijardi kuna, što čini 2,59% ukupnog hrvatskog izvoza.

U 2011. godini Povjerenstvo je kroz svoj rad dalo podršku za pokriće novih izvoznih poslova u vrijednosti od 544,01 milijuna kuna od čega je:

- osiguranje i reosiguranje izvoza robe široke potrošnje - 384,82 milijuna kuna,
- osiguranje izvoza kapitalnih dobara i usluga - 102,05 milijuna kuna,
- osiguranje kredita za pripremu izvoza - 23,5 milijuna kuna,
- osiguranje činidbenih garancija izdanih radi zaključenja ili izvršenja izvoznog posla - 33,65 milijuna kuna.

Tijekom 2011. godine izvoznicima je temeljem preuzetih rizika kroz programe osiguranja izvoza isplaćeno ukupno 18 odšteta u iznosu od 13,25 milijuna kuna, a pojedinačno najveće odštete isplaćene su po programa osiguranja kredita za pripremu izvoza zbog ostvarenja komercijalnog rizika na strani izvoznika te po programu osiguranja kredita dobavljača.

Ukupna izloženost po preuzetim poslovima na kraju 2011. godine iznosila je 1,23 milijarde kuna. Na 31.12.2011. iznos sredstava za obavljanje poslova osiguranja izvoza (Garantni fond), koja služe za isplatu odšteta i pokriće troškova sprječavanja nastanka štete, a sastoje se od inicijalno uplaćenih sredstava Republike Hrvatske, naplaćenih premija, regresno naplaćenih sredstava i drugih prihoda iznosila su 217.848.670,00 kuna. Pokrivenost izloženosti sredstvima fonda na 31.12.2011. iznosila je 18 %, kao i u prethodnoj izvještajnoj godini.

U prilogu Godišnjeg izvješća nalazi se Poslovno izvješće za 2011.g. - Poslovi osiguranja izvoza u ime i za račun RH.

Pripremio HBOR za  
Povjerenstvo za osiguranje izvoza

  
Andreja Mergeduš

Predsjednik Povjerenstva  
za osiguranje izvoza



**POSLOVNO IZVJEŠĆE  
ZA 2011. GODINU**

Poslovi osiguranja izvoza od neutrživih rizika  
u ime i za račun Republike Hrvatske

9. ožujka 2012.



Hrvatska banka za obnovu i razvitak

Zagreb, 10. travnja 2012.

Poštovani,

Poslovno izvješće za 2011. godinu – Poslovi osiguranja izvoza od neutrživih rizika u ime i za račun Republike Hrvatske od 9. ožujka 2012., usvojeno je od strane Povjerenstva za osiguranje izvoza, te u nastavku navodimo ispravljene podatke obzirom na novoobjavljene podatke Državnog zavoda za statistiku, sukladno njihovom Priopćenju od 29. ožujka 2012. godine.

Podatke koji su promijenjeni navodimo u nastavku:

- Na str. 6. mijenja se vrijednost ukupnog izvoza RH u 2011.g. sa 65,5 mlrd. kuna, na 71,3 mlrd. kuna.
- Na str. 6. pokrivenost uvoza izvozom u 2011. iznosi 60,3%, a korekcijom pokrivenost je 58,9%.
- Na str. 7., 11. i 12. udio osiguranog izvoza u ukupnom izvozu RH je 2,59%, te nakon korekcije iznosi 2,38%.
- Na str. 16. navedeno je kako je kroz programe osiguranja i reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja tijekom 2011. pokriveno 2,34% ukupnog izvoza RH, što nakon korekcije iznosi 2,15%.
- Na str. 17. navodi se kako je osiguranjem kratkoročnog izvoznog prometa pokriveno 1,28% ukupnog izvoza RH, a korekcijom pokrivenost je 1,18%.

S poštovanjem,

Osiguranje izvoza

  
Lidija Cerin Šnidarić

rukovoditeljica  
Osiguranja izvoza

  
Andreja Mergeduš



## SADRŽAJ

<b>1. Uvod.....</b>	<b>2</b>
<b>2. Zakonska regulativa i Povjerenstvo za osiguranje izvoza.....</b>	<b>3</b>
2.1. Zakonska regulativa .....	3
2.2. Povjerenstvo za osiguranje izvoza.....	3
<b>3. Međunarodna suradnja .....</b>	<b>5</b>
<b>4. Hrvatski izvoz u 2011. godini .....</b>	<b>6</b>
<b>5. Poslovanje osiguranja izvoza u 2011. godini .....</b>	<b>7</b>
5.1. Sažetak rezultata poslovanja u 2011. godini.....	7
5.2. Značajnije poslovne aktivnosti u 2011. godini.....	8
5.3. Pregled poslova osiguranja izvoza na dan 31.12.2011. ....	11
<b>6. Pregled poslovanja osiguranja izvoza 1999. – 2011.....</b>	<b>12</b>
6.1. Ukupni i usporedni pregled poslovanja .....	12
6.2. Ukupna izloženost po državama na dan 31.12.2011.....	15
6.3. Osiguranje i reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja .....	16
6.3.1. Osiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja.....	17
6.3.2. Reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja .....	19
6.4. Srednjoročno-dugoročno osiguranje izvoznih potraživanja .....	21
6.5. Osiguranje kredita za pripremu izvoza.....	26
6.6. Osiguranje činidbenih bankarskih garancija.....	27
<b>7. Isplaćene odštete, troškovi i regresne naplate .....</b>	<b>28</b>
7.1. Odštete i zavisni troškovi.....	28
<b>8. Kašnjenja u plaćanju inozemnih kupaca.....</b>	<b>30</b>
<b>9. Garantni fond .....</b>	<b>31</b>
9.1. Premije osiguranja.....	31
9.2. Sredstva regresne naplate .....	31
9.3. Kamate na plasirana sredstva Garantnog fonda .....	31
9.4. Pokrivenost izloženosti Garantnim fondom.....	32
9.5. Rezervacije za identificirane rizike .....	32
<b>10. Kvota šteta .....</b>	<b>33</b>

## 1. Uvod

Usporavanje rasta svjetskog gospodarstva koje je jedna od glavnih značajki 2011. godine posljedica je u prvom redu problema razvijenih zemalja, dužničke krize u eurozoni, i visoke nezaposlenosti u Sjedinjenim Američkim Državama te fiskalnih problema na svjetskoj razini, rastućoj nezaposlenosti i sveprisutnoj nelikvidnosti. Dužnička kriza se tijekom 2011. godine u velikom broju europskih zemalja znatno produbila te dodatno naglasila slabosti bankarskog sektora i negativno utjecala na povjerenje ulagača. To je u velikoj mjeri utjecalo na povećanje rizika vezanih za izvozne poslove koje HBOR osigurava kroz programe osiguranja izvoza. Povećani komercijalni rizici kao što su rizik neplaćanja i rizik stečaja te sve prisutniji politički rizik, nešto je s čime se hrvatski izvoznici svakodnevno susreću na međunarodnom tržištu roba i usluga.

Poslove osiguranja izvoza, kao značajan stup potpore hrvatskom izvoznom gospodarstvu, HBOR provodi od rujna 1998. godine te kroz programe osiguranja izvoza pruža cjelovitu uslugu kojom se mogu pokriti sve faze izvoznog ciklusa - od pripreme za izvoz do konačne naplate izvoznog posla. HBOR poslove osiguranja i reosiguranja izvoza od neutrživih rizika provodi kao službena izvozno-kreditna agencija te nastupa u ime i za račun Republike Hrvatske.

U proteklih trinaest godina osigurani su izvozni poslovi u iznosu od 14,1 milijardu kuna, naplaćene premije u iznosu od 99,8 milijuna kuna te isplaćene odštete u iznosu od 31,6 milijuna kuna. Usluge osiguranja izvoza namijenjene su izravno izvoznicima, ali i financijskim ustanovama koje kreditiraju izvozne poslove. U cilju što cjelovitije usluge usko se surađuje s drugim osigurateljima, posebno s drugim nacionalnim izvozno-kreditnim agencijama, što je preduvjet za pokriće većih zajedničkih projekata na trećim tržištima.

HBOR je tijekom 2010. godine, osim neutrživih, osiguravao i utržive rizike, što se, osnivanjem privatnog osiguravatelja, Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d. (HKO), i izdvajanjem dijela portfelja na novoosnovano društvo promijenilo, te je HBOR u 2011. godini pokrivaio samo neutržive rizike što je bitno utjecalo na opseg poslovanja.

## **2. Zakonska regulativa i Povjerenstvo za osiguranje izvoza**

### **2.1. Zakonska regulativa**

Hrvatska banka za obnovu i razvitak je u 2011. u ime i za račun Republike Hrvatske osiguravala i reosiguravala izvoz od neutrživih komercijalnih i političkih rizika te rizika koji se smatraju „privremeno neutrživima“ odnosno za koje nije bilo moguće pronaći ponudu na privatnom tržištu osiguranja.

Pravni okvir za obavljanje poslova osiguranja izvoza su Zakon o HBOR-u (NN 138/06), Uredba o osiguranju izvoza (NN 61/07), Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o osiguranju izvoza (NN 92/08, 79/10) te Rješenje Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja o primjeni klauzule izuzeća na poslove izvozno kreditnog osiguranja od utrživih rizika (NN 118/2010).

Uredbom o osiguranju izvoza te njezinim izmjenama i dopunama regulirani su uvjeti pod kojima se osiguravaju i reosiguravaju tražbine od neutrživih rizika nastale prilikom izvoza roba i usluga od interesa za hrvatsko gospodarstvo, izdavanja bankarskih garancija i ulaganja u inozemstvo.

Temeljem navedenog pravnog okvira i Ugovora o nalogu za obavljanje poslova osiguranja izvoza u ime i za račun RH sklopljenog između HBOR-a i Ministarstva financija, HBOR je ovlašten za obavljanje poslova osiguranja izvoza u ime i za račun Republike Hrvatske.

HBOR je ovlašten za osiguranje neutrživih (netržišnih) rizika. Što se tiče rizika koji se mogu osiguravati i reosiguravati u ime i za račun države, a uslijed gospodarske krize, Europska Komisija je donijela niz mjera kojima se proširuje opseg rizika koji se mogu smatrati netržišnim. Sukladno navedenom, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja je 3. studenog 2011. godine donijela Rješenje kojim se HBOR-u, kao državnom izvozno kreditnom osiguratelju, odobrava daljnja primjena klauzule izuzeća za poslove izvozno kreditnog osiguranja od neutrživih rizika do 31. prosinca 2012. godine (NN 133/2011), budući da još uvijek ne postoji razvijeno tržište osiguranja tržišnih rizika.

### **2.2. Povjerenstvo za osiguranje izvoza**

Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 27.11.2008. (NN 139/08) osnovano je Povjerenstvo za osiguranje izvoza čija je zadaća davanje mišljenja i prijedloga o predmetima osiguranja izvoza i nadzora provedbe poslova osiguranja izvoza.

Sukladno navedenom osnovne zadaće Povjerenstva su:

- davanje mišljenja i prijedloga o općim uvjetima osiguranja izvoza, zaključenju ugovora o osiguranju, isplatama odštete, premijskim sustavima, klasifikacijama zemalja po rizičnosti i drugim pitanjima iz područja osiguranja izvoza,
- praćenje propisa Europske unije o osiguranju izvoza,
- predlaganje drugih mjera za poticanje izvoza Vladi Republike Hrvatske.

Povjerenstvo je sačinjeno od predstavnika institucija: Ministarstvo financija, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Hrvatska narodna banka i Hrvatska gospodarska komora.

Povjerenstvo radi na sjednicama koje se održavaju prema potrebi, a najmanje jednom u tromjesečju. U 2011. godini održane su pisanim izjašnjavanjem 23 sjednice Povjerenstva. Ukupno su donesena 42 mišljenja i odluke kojima je Povjerenstvo pružilo značajan poticaj hrvatskom izvozu, a među kojima bi izdvojili sljedeće:

- Usvajanje novog Poslovnika o radu Povjerenstva kojim su obuhvaćeni poslovi vezani za reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja, nastavno na izmjene i dopune Uredbe o osiguranju izvoza,
- Usvajanje Programa osiguranja činidbenih bankarskih garancija izdanih radi zaključenja ili izvršenja izvoznog ugovora,
- Osiguranje činidbenih bankarskih garancija izdanih radi izvršenja izvoznog ugovora INGRE d.d, Zagreb za izvozni posao izgradnje medicinsko-kirurškog centra i internata u Alžiru,
- Usvajanje kategorije rizika i politike osiguranja prema kupcima iz zemalja Sjeverne Afrike i Bliskog istoka,
- Izdavanje pisma namjere izvozniku Dalekovod d.d., Zagreb radi sudjelovanja na međunarodnom natječaju na Kosovu za projekt izgradnje dalekovoda Kosovo-Albanija, u vrijednosti od oko 17 milijuna eura,
- Osiguranje kredita kojeg je HBOR odobrio DOK-ING-u za pripremu izvoza proizvodnje strojeva za rad u rudnicima namijenjenih tržištu Južne Afrike,
- Osiguranje šteta tijekom proizvodnje i izvoza kapitalnih dobara i usluga na tržište Turske i Bosne i Hercegovine za izvoznike Telegra d.d., Sveta Nedjelja i Ericsson Nikola Tesla d.d., Zagreb,
- Osiguranje kredita kluba banaka koji čine HBOR i PBZ inozemnom kupcu OJSC Naftan, Novopolotsk, Bjelorusija vezano za izvozni posao isporuke opreme za izgradnju novog postrojenja za hidrodesulfurizaciju u rafineriji nafte izvoznika STSI – Integrirani tehnički servisi d.o.o., Zagreb,
- Osiguranje dvaju kredita njemačke razvojne banke KfW kupcu Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne d.d., Mostar u visini od 1,50 milijuna eura i 4,71 milijuna eura, čime je financirana naplata isporuke blok transformatora izvoznika Končar – Energetski transformatori d.o.o., Zagreb te isporuka turbina i generatora izvoznika Končar – Inženjering za energetiku i transport d.d., Zagreb (reosiguranje SID - Slovenska izvozna in razvojna banka d.d ),
- Isplata odštete Osiguraniku Geofizika d.d., Zagreb radi ostvarenja političkog rizika u Libiji.

Također, Povjerenstvo je odobrilo izmjene u klasifikaciji država po kategoriji rizika u skladu s promjenama rizičnosti te sukladno kategorizaciji OECD-a kako slijedi:

Tablica 1. Izmjene u klasifikaciji država po kategoriji rizika u 2011. godini

R.b.	Država	Stara kategorija rizika	Nova kategorija rizika
1	Bahrein	2	4
2	Sirijska Arapska Republika	6	7
3	Libijska Arapska Džamahirija	6	7

### 3. Međunarodna suradnja

Poslovna organizacijska jedinica HBOR-a koja se bavi poslovima osiguranja izvoza u svakodnevnom radu ostvaruje suradnju sa stranim financijskim institucijama i izvozno-kreditnim agencijama, od čega iz 2011. godine izdvajamo najznačajnije:

- Sukladno ugovorima o reosiguranju s inozemnim izvozno-kreditnim agencijama HBOR je u mogućnosti kroz reosiguranje preuzeti hrvatski udio u slučajevima kada hrvatski izvoznici s inozemnim partnerima zajednički nastupaju na trećim tržištima. Tijekom 2011. godine surađivalo se sa slovenskom SID Bankom d.d. iz Ljubljane zbog zajedničkog projekta hrvatskog i slovenskog izvoznika,
- Suradnja s drugim izvozno-kreditnim agencijama u cilju razmjene iskustava vezanih uz poslove izvozno-kreditnog osiguranja i unapređenja poslovanja,
- Sudjelovanje na proljetnom i jesenskom sastanku Praškog Kluba. Praški klub je asocijacija izvozno-kreditnih agencija koja broji više od 30 članica iz Europe, Azije, Dalekog Istoka i Afrike. Proljetni sastanak Praškog kluba, održan je u organizaciji Thai Eximbank u Phuketu na Tajlandu. Sastanku su prisustvovali predstavnici 25 izvozno-kreditnih agencija (članovi Praškog Kluba) te predstavnici sekretarijata Bernske Unije i nizozemskog osiguratelja Atradiusa. Jesenski sastanak održan je u Omanu. Sastanku su prisustvovali predstavnici izvozno-kreditnih agencija članova Praškog Kluba te predstavnici sekretarijata Bernske Unije, nizozemskog osiguratelja Atradiusa, talijanskog osiguratelja SACE i Svjetske trgovinske organizacije.

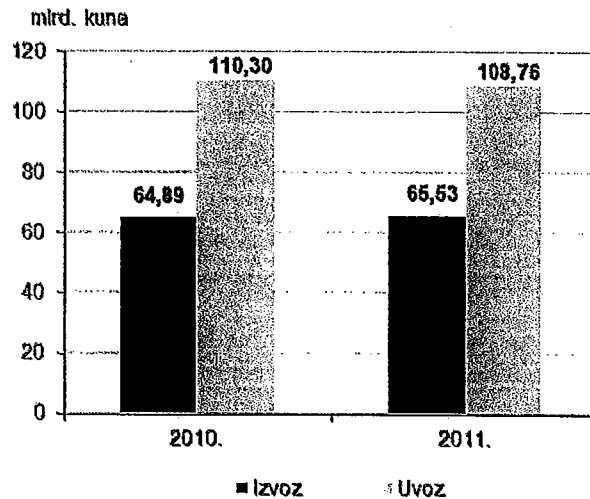
Tijekom godine ostvareno je sudjelovanje u radu brojnih međunarodnih poslovnih foruma i seminara u organizaciji HGK na kojima smo pružili podršku hrvatskim gospodarstvenicima pri izlasku na nova tržišta i upoznali se s uvjetima poslovanja na specifičnim tržištima:

- Japanska strategija gospodarskog rasta i hrvatsko gospodarstvo,
- Hrvatsko – Poljski gospodarski forum,
- Belgija – Vaše poslovno odredište u srcu Europe,
- Mogućnosti unaprjeđenja suradnje s Crnom Gorom,
- Okrugli stol o mogućnostima poslovanja s Mongolijom,
- Sastanak s predstavnicima Ureda premijera Republike Kenije,
- Hrvatsko – Bugarski gospodarski forum,
- Mogućnosti poslovne suradnje između Republike Hrvatske i Republike Irak,
- Razvoj Hrvatsko – Poljske gospodarske suradnje,
- Hrvatsko – Korejski poslovni forum,
- Hrvatsko-Ukrajinski gospodarski Forum (Kiev, Ukrajina),
- Hrvatsko – Kineski (Guangzhou) poslovni forum,
- Kako poslovati s Nizozemskom,
- Sastanak makedonskog predsjednika Gjorgja Ivanova s hrvatskim tvrtkama,
- Sjednica Poslovnog vijeća za gospodarsku suradnju s Ruskom Federacijom.

#### 4. Hrvatski izvoz u 2011. godini

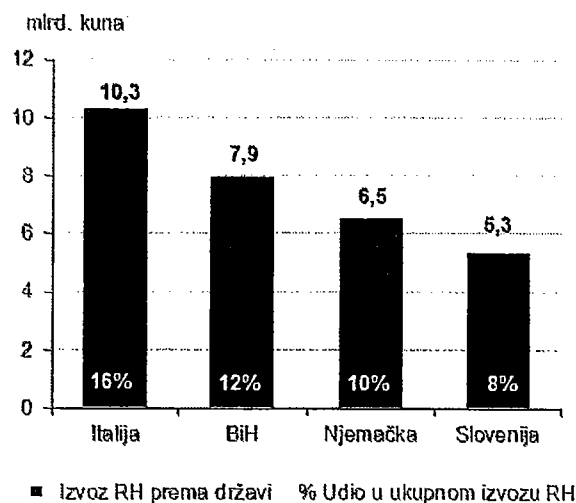
Ukupan izvoz Republike Hrvatske tijekom 2011. godine, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, iznosio je 65,5 milijardi kuna, odnosno 8,8 milijardi eura, dok je uvoz istodobno dosegnuo vrijednost od 108,8 milijardi kuna ili 14,6 milijardi eura. Izvoz roba izražen u kunama povećao se za 1,0% u odnosu na isto razdoblje prošle godine, dok se uvoz izražen u kunama smanjio za 1,4%.

Grafički prikaz 1. Robna razmjena Republike Hrvatske u 2011. godini



Povećanje izvoza uz istovremeno smanjenje uvoza utjecalo je na smanjenje vanjskotrgovinskog deficita koji je u 2011. godini iznosio 43,2 milijarde kuna, odnosno 5,8 milijardi eura. Pokrivenost uvoza izvozom u 2011. godini iznosila je 60,3%, dok je u istom razdoblju 2010. godine iznosila 58,8%. U strukturi prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti u izvoz ostalih prometnih sredstava ukupnom izvozu sudjeluje s 12,7%, proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda s 10,8% te proizvodnja električne opreme i proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda sa 7,1%. Glavni izvozni partneri Republike Hrvatske prikazani su u sljedećem grafičkom prikazu.

Grafički prikaz 2. Glavni trgovinski partneri u 2011. godini



Robni izvoz u zemlje Europske Unije (EU27) činio je u 2011. godini 59,4% ukupnog izvoza dok je robni uvoz iz Europske Unije iznosio 61,4% ukupnog uvoza. Izvoz u zemlje CEFTA-e sudjelovao je sa 19,1% u ukupnom izvozu dok je uvoz iz zemalja CEFTA-e činio tek 5,9% ukupnog uvoza.

## 5. Poslovi osiguranja izvoza u 2011. godini

Usporavanje globalnog gospodarskog rasta te rastuća nelikvidnost i nepovjerenje ulagača uzrokovano dužničkom krizom u zemljama eurozone obilježili su poslovnu godinu 2011. U cilju podrške hrvatskom izvozu u tako izazovnom poslovnom okruženju, HBOR je hrvatskim izvoznicima odobrio novo pokriće za izvozne poslove u vrijednosti od 544,01 milijuna kuna. Za osiguranje i reosiguranje izvoza robe široke potrošnje odobreno je 384,82 milijuna kuna, za osiguranje izvoza kapitalnih dobara i usluga odobreno 102,05 milijuna kuna, za osiguranje kredita za pripremu izvoza 23,5 milijuna kuna, a za osiguranje činidbenih bankarskih garancija 33,65 milijuna kuna. Kroz osiguranje podržan je izvoz hrvatskih roba i usluga u 54 zemlje svijeta prema ukupno 693 kupca. Kao najznačajnija izvozna tržišta za koja je odobreno novo osiguranje u 2011. godini ističu se Bosna i Hercegovina, Italija, Ruska Federacija, Bjelorusija, Alžir i Makedonija.

U nastojanju da adekvatno odgovori na potrebe hrvatskih izvoznika, HBOR je 2. lipnja 2011. godine uveo Program osiguranja činidbenih bankarskih garancija izdanih radi zaključenja ili izvršenja izvoznog ugovora. Novim programom pruža se mogućnost izvoznicima i njihovim bankama da osiguraju rizik plaćanja po garancijama čime je izvoznicima olakšan izlazak na sve zahtjevnija izvozna tržišta.

### 5.1. Sažetak rezultata poslovanja u 2011. godini

• Ukupni osigurani izvozni promet	1,70 milijardi kuna
- za izvoz robe široke potrošnje	1,54 milijardi kuna
- za izvoz kapitalnih dobara i usluga	102,05 milijuna kuna
- krediti za pripremu izvoza	23,50 milijuna kuna
- činidbene bankarske garancije	33,65 milijuna kuna
• Udio osiguranog izvoza u ukupnom izvozu RH	2,59%
• Ukupna izloženost po poslovima osiguranja na dan 31.12.2011.	1,23 milijardi kuna
• Osiguran izvoz u 54 države svijeta	
• Isplaćene odštete	13,25 milijuna kuna
• Ukupna naplaćena premija osiguranja	11,28 milijuna kuna
• Kvota šteta u 2011. godini	118%
(udio isplaćenih odšteta i troškova u naplaćenoj premiji)	
• Stanje Garantnog fonda na dan 31.12.2011.	217,85 milijuna kuna

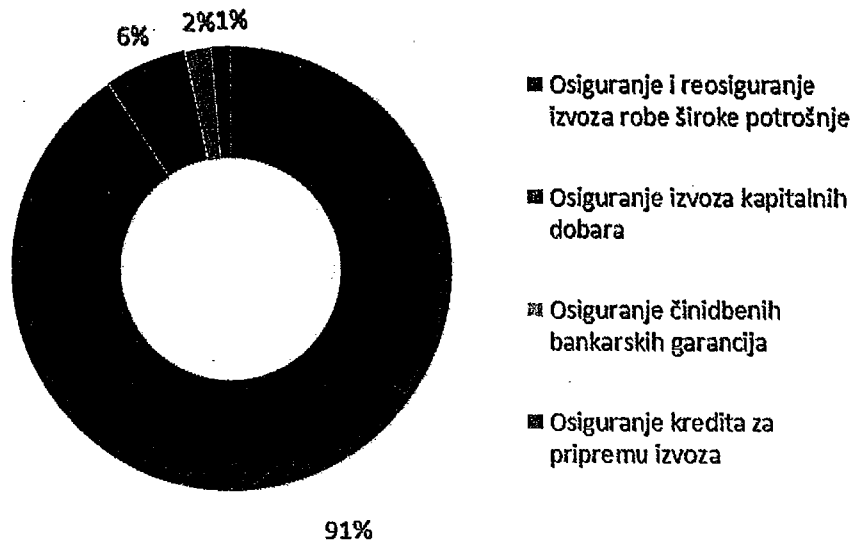
## 5.2. Značajnije poslovne aktivnosti u 2011. godini

- Uvođenje novog proizvoda, Programa osiguranja činidbenih bankarskih garancija izdanih radi zaključenja ili izvršenja izvoznog ugovora
- Osiguranje činidbenih bankarskih garancija izdanih radi izvršenja izvoznog ugovora
  - Izgradnja medicinsko-kirurškog centra i internata u Alžiru
    - osigurana svota 4,5 milijuna eura
- Osiguranje izvoza kapitalnih dobara i usluga
  - Rehabilitacija hidroelektrane Rama u Bosni i Hercegovini
    - Isporuka turbina, generatora i blok transformatora
      - osigurana svota 6,2 milijuna eura
  - Isporuka telekomunikacijske opreme u Bosnu i Hercegovinu
    - osigurana svota 5,5 milijuna eura
  - Obnova i nadogradnja generatora za tri hidroelektrane u Finskoj
    - Isporuka generatora
      - osigurana svota 1,1 milijun eura
  - Isporuka opreme za tunele u Tursku
    - osigurana svota 0,7 milijuna eura
  - Modernizacija rafinerije nafte u Bjelorusiji
    - odobrena osigurana svota 47,3 milijuna eura
- Osiguranje kredita za pripremu izvoza
  - Proizvodnja strojeva za rad u rudnicima u Južnoafričkoj Republici
    - osigurana svota 10,0 milijuna kuna
- Izdana pisma namjere za sudjelovanje na međunarodnim natječajima
  - Izgradnja 400 kV dalekovoda Albanija – Kosovo izvoznika Dalekovod d.d.
    - 17 milijuna eura
  - Izgradnja hidroelektrane u Gruziji ukupne snage 108 MW izvoznika Končar-KET d.d.
    - 42,5 milijuna eura
- Osiguranje izvoza robe široke potrošnje u vrijednosti od 1,54 mlrd. kuna čime je u najvećoj mjeri podržan hrvatski izvoz metalne, nemetalne, papirne, farmaceutske, tekstilne, drvne i građevinske industrije
- Zaključenje 37 novih ugovora po svim programima osiguranja



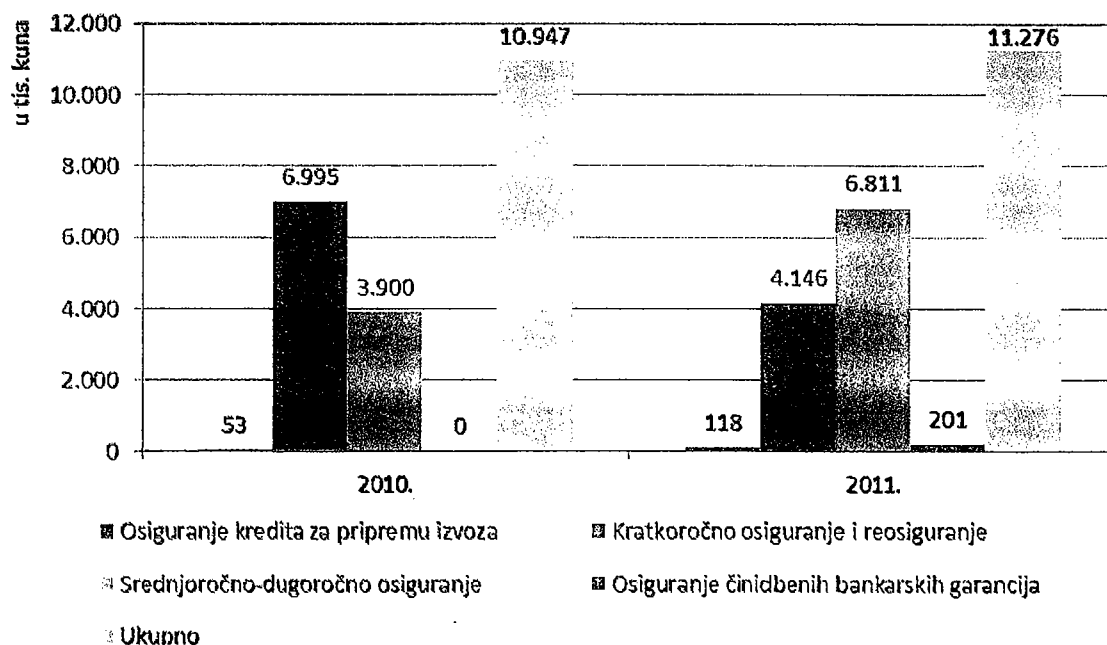
Ukupni osigurani izvozni promet u 2011. godini iznosio je 1,70 milijardi kuna.

Grafički prikaz 3. Osigurani izvozni promet prema vrsti osiguranja



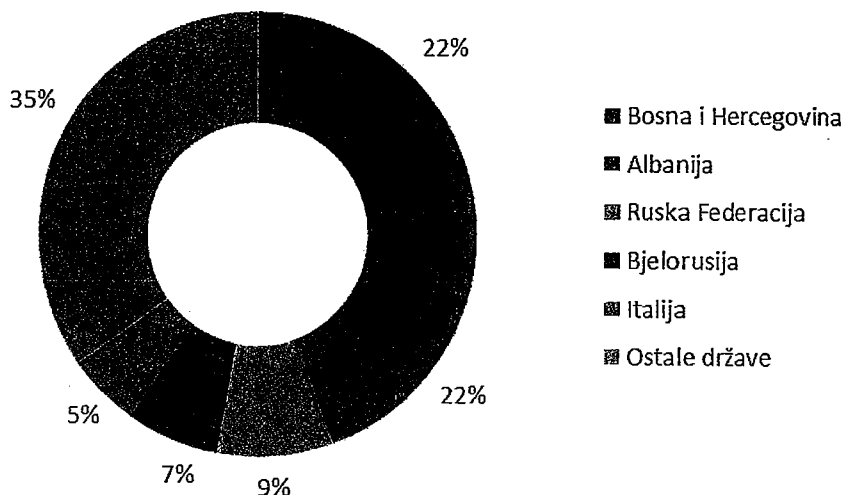
U 2011. godini na ime obračunatih premija osiguranja naplaćeno je ukupno 11,28 milijuna kuna što predstavlja povećanje u odnosu na 2010. godinu od 3,0%. Do navedenog povećanja došlo je uslijed iznimnog povećanja naplaćene premije po programima srednjoročno-dugoročnog osiguranja (6,81 milijuna kuna), zatim zbog uvođenja novog programa osiguranja činidbenih bankarskih garancija (201,04 tisuća kuna) kao i rasta premije po programu osiguranja kredita za pripremu izvoza (117,50 tisuća kuna). Smanjenje naplaćene premije s osnova kratkoročnog osiguranja i reosiguranja u 2011. godini za 40,7% posljedica je odljeva dijela osiguranika privatnom osiguravatelju Hrvatskom kreditnom osiguranju d.d. (HKO).

Grafički prikaz 4. Naplaćena premija prema vrsti osiguranja



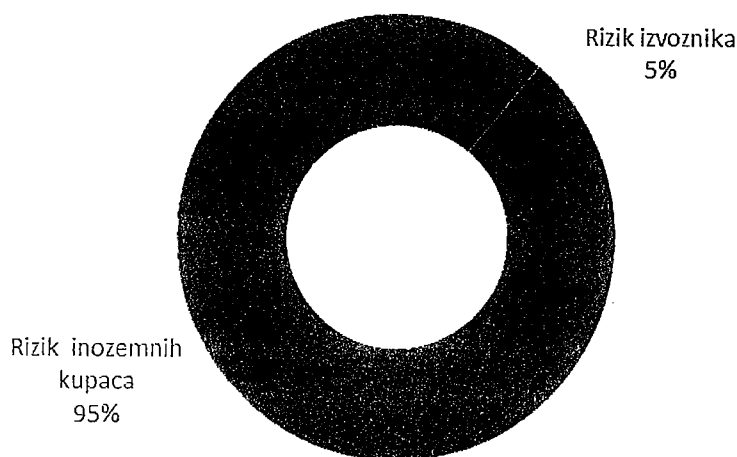
Ukupna HBOR-ova izloženost s osnova poslova osiguranja izvoza na dan 31.12.2011. iznosila je 1,23 milijardi kuna, pri čemu tržište Bosne i Hercegovine te tržište Albanije zauzimaju vodeću poziciju s 22% udjela u ukupnoj izloženosti.

Grafički prikaz 5. Struktura ukupne izloženosti po zemljama



HBOR kroz svoje programe osiguranja izvoza potiče hrvatski izvoz preuzimajući ne samo komercijalne i političke rizike inozemnih kupaca, već i rizike na strani hrvatskih izvoznika (stečaj) i to kroz programe osiguranja kredita za pripremu izvoza i osiguranja činidbenih bankarskih garancija.

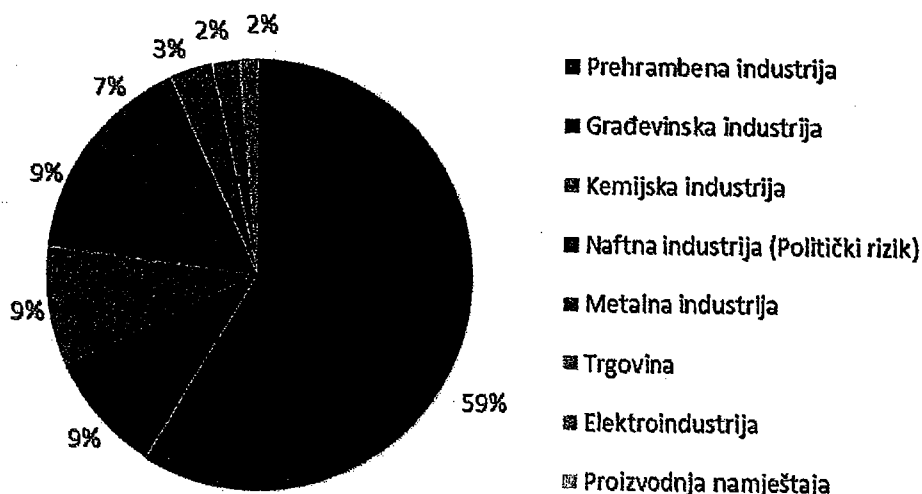
Grafički prikaz 6. Struktura ukupne izloženosti po izvoru rizika



Tijekom 2011. godine isplaćeno je 18 odšteta ukupne vrijednosti 13,25 milijuna kuna te dodatnih 0,07 milijuna kuna na ime troškova u postupcima naplate potraživanja.

U strukturi isplaćenih odšteta, obzirom na vrstu osiguranog rizika, isplaćena je odšteta u iznosu od 7,59 milijuna kuna osiguraniku Partner banci d.d., Zagreb po programu osiguranja kredita za pripremu izvoza radi ostvarenja rizika stečaja hrvatskog izvoznika (SMS d.o.o., Split), odšteta u iznosu od 1,16 milijuna kuna osiguraniku Geofizika d.d. radi ostvarenja političkog rizika u Libiji, te 4,5 milijuna kuna osiguranicima zbog ostvarenog komercijalnih rizika na strani inozemnih kupaca.

Grafički prikaz 7. Struktura odšteta isplaćenih tijekom 2011. po iznosu prema grani industrije



### 5.3. Pregled poslova osiguranja izvoza na dan 31.12.2011.

Tablica 2. Usporedba stanja, u kunama

Stanje na dan	31.12.2010.	31.12.2011.	Indeks 2011./ 2010.
Ukupna izloženost	1.218.388.624	1.234.002.698	101,3
Direktno kratkoročno osiguranje	204.048.256	262.908.064	128,8
Kratkoročno reosiguranje	185.367.104	225.548.128	121,7
Dugoročno osiguranje	818.473.264	688.397.033	84,1
Osiguranje kredita za pripremu izvoza	10.500.000	23.500.000	223,8
Osiguranje činidbenih bankarskih garancija	-	33.649.474	-
Garantni fond	216.841.412	217.848.670	100,5
Rezervacije za identificirane rizike	7.854.982	4.462.165	56,8
Broj osiguranika	64	75	117,2
Broj aktivnih kreditnih limita	643	741	115,2
Udio osiguranog izvoznog prometa u ukupnom izvozu RH	3,31%	2,59%	78,2

**Napomene:**

- Ukupna izloženost uključuje kratkoročno osiguranje, reosiguranje, srednjoročno-dugoročno osiguranje te osiguranje kredita za pripremu izvoza.
- Garantni fond uključuje: inicijalnu uplatu Ministarstva financija u iznosu od 120 milijuna kuna, naplaćene kamate na oročena sredstva garantnog fonda, uplaćene premije osiguranja i reosiguranja te regresne naplate.
- Rezervacije za identificirane rizike su sredstva rezervirana za kašnjenja u plaćanju osiguranih dužnika (osigurana svota umanjena za samoprdržaj).

## 6. Pregled poslovanja osiguranja izvoza 1999. – 2011.

### 6.1. Ukupni i usporedni pregled poslovanja

Tablica 3. Ukupni i usporedni pregled poslovanja po godinama, u kunama

	1999-2011	2010	2011	Indeks 2011/2010
<b>Kratkoročno osiguranje</b>				
1. Broj odobrenih kreditnih limita	6.265	880	350	39,8
2. Osigurana svota	4.329.692.717	654.229.857	285.873.972	43,7
3. Osigurani izvozni promet	11.370.569.985	1.991.698.959	839.965.354	42,2
4. Naplaćena premija	37.492.393	6.987.734	2.984.141	42,7
5. Isplaćene odštete	21.835.302	1.829.630	4.502.421	246,1
6. Isplaćeni troškovi	860.340	55.449	39.298	70,9
7. Regresne naplate	4.875.505	14.170	184.853	1304,5
<b>Reosiguranje – Hrvatsko kreditno osiguranje d.d.</b>				
8. Broj reosiguranih kreditnih limita	504	318	186	58,5
9. Reosigurana svota	284.464.380	185.522.192	98.942.188	53,3
10. Reosigurani izvozni promet	723.441.769	27.256.074	696.185.695	2554,2
11. Neto naplaćena premija	1.169.214	7.207	1.162.007	16.123,3
<b>Srednjoročno-dugoročno osiguranje</b>				
12. Broj izdanih polica	65	3	6	200,0
13. Broj odobrenih kreditnih limita	70	3	7	233,3
14. Broj reosiguranja	6	-	1	-
15. Osigurana svota	1.738.119.889	118.494.637	102.046.618	86,1
16. Reosigurana svota	100.913.565	-	35.470.537	-
17. Neto osigurana svota (15-16)	1.637.206.324	118.494.637	66.576.081	56,2
18. Naplaćena premija	59.761.645	3.899.711	6.811.359	174,7
19. Isplaćene odštete	2.143.734	-	1.160.120	-
<b>Osiguranje kredita za pripremu izvoza</b>				
20. Broj izdanih polica	21	1	5	500,0
21. Osigurana svota	241.484.000	10.500.000	23.500.000	223,8
22. Naplaćena premija	1.125.970	52.500	117.500	223,8
23. Isplaćene odštete	7.589.023	-	7.589.023	-
24. Isplaćeni troškovi	26.027	-	26.027	-
<b>Osiguranje činidbenih bankarskih garancija</b>				
25. Broj izdanih polica	1	-	1	-
26. Broj kreditnih limita	4	-	4	-
27. Osigurana svota	33.649.474	-	33.649.474	-
28. Naplaćena premija	201.036	-	201.036	-
<b>Ukupno</b>				
29. Broj odobrenih kreditnih limita (1+8+13+21+26)	6.864	1.202	552	45,9
30. Osigurana svota (2+9+15+22+27)	6.627.410.460	968.746.686	544.012.252	56,2
31. Osigurani izvozni promet (3+10+15+22+27)	14.107.265.117	2.147.949.670	1.695.347.141	78,9
32. Neto osigurani izvozni promet (3+10+17+22+27)	14.006.351.551	2.147.949.670	1.659.876.603	77,3
33. Naplaćena premija (4+11+18+23+28)	99.750.258	10.947.152	11.276.043	103,0
34. Ostali odljevi	-	-	13.466	-
34. Regresne naplate	4.875.505	14.170	184.853	1304,5
35. Broj isplaćenih odšteta	88	7	18	257,1
36. Broj isplaćenih troškova	64	6	8	133,3
37. Iznos isplaćenih odšteta	31.568.060	1.829.630	13.251.564	724,3
38. Isplaćeni troškovi	886.368	55.449	65.326	117,8
39. Primijene kamate na depozit	23.977.012	1.606.764	491.193	30,6
40. Neto tečajne razlike, fer vrijednost imovine, premije i diskont	-	622.407	2.385.524	-
<b>Stanje na dan</b>				
		31.12.2010.	31.12.2011.	31.12.2011/ 31.12.2010
Ukupna izloženost		1.218.388.624	1.234.002.698	101,3
Garantni fond		216.841.412	217.848.670	100,5
Rezervacije za identificirane rizike		7.854.982	4.462.165	56,8
Broj osiguranika		64	75	117,2
Broj aktivnih kreditnih limita		643	741	115,2
Udio osiguranja u ukupnom izvozu RH		3,31%	2,59%	78,2

**Napomene:**

- Kroz kratkoročno osiguranje i reosiguranje osigurava se izvoz robe široke potrošnje, dok se kroz srednjoročno-dugoročno osiguranje osigurava izvoz kapitalnih dobara i usluga.
- Osigurana svota je novčani iznos na koji je zaključeno osiguranje po pojedinom dužniku.
- Broj reosiguranih limita predstavlja broj limita koje je HBOR preuzeo u reosiguranje temeljem Ugovora o reosiguranju s Hrvatskim kreditnim osiguranjem d.d. (HKO).
- Reosigurana svota predstavlja novčani iznos koji je HBOR uzeo u pokriće.
- Reosigurani izvozni promet predstavlja iznos izvoznog prometa pokrivenog kroz kratkoročno reosiguranje.
- Sredstva regresne naplate su naknadno primljena sredstva s osnove isplaćenih odšteta.
- Isplaćeni troškovi predstavljaju troškove vezane uz naplatu potraživanja (odvjetnički, sudski i ostali troškovi).
- Neto tečajne razlike uključuju i ostala smanjenja/povećanja novca: svođenje na fer vrijednost, premije i diskont na novčane ekvivalente
- Ostali odljevi odnose se na isplate bonusa i više uplaćenih premija

Tablica 4. Ukupni i usporedni pregled poslovanja po godinama, u eurima

	1999 – 2011	2010	2011	Indeks 2011./ 2010.
<b>Kratkoročno osiguranje</b>				
1. Osigurana svota	587.474.118	88.586.937	37.962.553	42,9
2. Osigurani izvozni promet	1.541.979.101	269.688.870	111.542.962	41,4
3. Naplaćena premija	5.085.159	946.184	396.278	41,9
4. Isplaćene odštete	2.948.523	247.744	597.898	241,3
5. Regresne naplate	665.368	1.919	24.548	1.279,2
6. Isplaćeni troškovi	117.169	7.508	5.219	69,5
<b>Reosiguranje HKO d.d.</b>				
7. Reosigurana svota	38.259.900	25.120.900	13.139.000	52,3
8. Reosigurani izvozni promet	96.140.431	3.690.648	92.449.783	2.505,0
9. Naplaćena premija	155.284	976	154.308	15.810,3
<b>Srednjoročno-dugoročno osiguranje</b>				
10. Osigurana svota	235.430.772	16.044.937	13.551.252	84,5
11. Reosigurana svota	13.467.241	-	4.710.300	-
12. Neto osigurana svota (10-11)	221.963.531	16.044.937	8.840.952	55,1
13. Naplaćena premija	8.103.279	528.046	904.512	171,3
14. Isplaćene odštete	287.889	-	154.058	-
<b>Osiguranje kredita za pripremu izvoza</b>				
15. Osigurana svota	32.874.514	1.421.768	3.120.676	219,5
16. Naplaćena premija	153.226	7.109	15.603	219,5
17. Isplaćene odštete	1.007.782	-	1.007.782	-
18. Isplaćeni troškovi	3.456	-	3.456	-
<b>Osiguranje činidbenih bankarskih garancija</b>				
19. Osigurana svota	4.468.472	-	4.468.472	-
20. Naplaćena premija	26.697	-	26.697	-
<b>Ukupno</b>				
21. Osigurana svota (1+7+10+16+18)	898.507.777	131.174.542	72.241.954	55,1
22. Osigurani izvozni promet	1.910.893.291	290.846.223	225.133.145	77,4
23. Naplaćena premija	13.523.645	1.482.315	1.497.399	101,0
24. Iznos isplaćenih odšteta	4.244.194	247.744	1.759.738	710,3
25. Regresne naplate	665.368	1.919	24.548	1.279,2
26. Isplaćeni troškovi	120.625	7.508	8.675	115,5

Tablica 5. Ukupni i usporedni pregled poslovanja po godinama, u američkim dolarima

	1999. – 2011.	2010.	2011.	Indeks 2011./ 2010.
<b>Kratkoročno osiguranje</b>				
1. Osigurana svota	799.562.422	117.492.861	49.119.746	41,8
2. Osigurani izvozni promet	2.105.196.387	357.688.366	144.325.432	40,3
3. Naplaćena premija	6.900.263	1.254.924	512.744	40,9
4. Isplaćene odštete	3.862.031	328.582	773.620	235,4
5. Regresne naplate	939.536	2.545	31.762	1.248,0
6. Isplaćeni troškovi	165.377	9.958	6.752	67,8
<b>Reosiguranje HKO d.d.</b>				
7. Reosigurana svota	50.318.402	33.317.851	17.000.551	51,0
8. Reosigurani izvozni promet	124.515.675	4.894.907	119.620.768	2.443,8
9. Naplaćena premija	200.954	1.294	199.660	15.429,7
<b>Srednjoročno-dugoročno osiguranje</b>				
10. Osigurana svota	313.798.466	21.280.401	17.533.964	82,4
11. Reosigurana svota	16.897.634	-	6.094.657	-
12. Neto osigurana svota (10-11)	296.900.831	21.280.401	11.439.307	53,8
13. Naplaćena premija	10.899.526	700.347	1.170.349	167,1
14. Isplaćene odštete	377.352	-	199.335	-
<b>Osiguranje kredita za pripremu izvoza</b>				
15. Osigurana svota	45.522.427	1.885.691	4.037.842	214,1
16. Naplaćena premija	212.016	9.428	20.189	214,1
17. Isplaćene odštete	1.303.969	-	1.303.969	-
18. Isplaćeni troškovi	4.472	-	4.472	-
<b>Osiguranje činidbenih bankarskih garancija</b>				
19. Osigurana svota	5.781.756	-	5.781.756	-
20. Naplaćena premija	34.543	-	34.543	-
<b>Ukupno</b>				
21. Osigurana svota (1+7+10+16+18)	1.214.983.475	173.976.804	93.473.859	53,7
22. Osigurani izvozni promet	2.594.814.713	385.749.364	291.299.763	75,5
23. Naplaćena premija	18.247.302	1.965.994	1.937.484	98,5
24. Iznos isplaćenih odšteta	5.543.352	328.582	2.276.924	693,0
25. Regresne naplate	939.536	2.545	31.762	1.248,0
26. Isplaćeni troškovi	169.849	9.958	11.224	112,7

## 6.2. Ukupna izloženost po državama na dan 31.12.2011.

Tablica 6. Ukupna izloženost\* po državama na dan 31.12.2011.

R.b.	Država kupca	Broj aktivnih limita	Osigurana svota			Udio
			u kunama	u eurima	u američkim dolarima	
1	Bosna i Hercegovina	155	270.046.725	35.860.779	46.400.259	22,31%
2	Albanija	3	265.981.965	35.321.000	45.701.840	21,97%
3	Ruska Federacija	17	104.405.399	13.864.485	17.939.257	8,62%
4	Bjelorusija	5	83.389.597	11.073.698	14.328.257	6,89%
5	Italija	55	64.452.865	8.559.000	11.074.490	5,32%
6	Srbija	114	61.538.592	8.172.000	10.573.750	5,08%
7	Slovenija	113	49.342.324	6.552.400	8.478.150	4,08%
8	Rumunjska	12	45.706.585	6.069.593	7.853.446	3,78%
9	Crna Gora	36	33.689.593	4.473.800	5.788.650	2,78%
10	Alžir	4	33.649.474	4.468.472	5.781.756	2,78%
11	Filipini	3	23.808.211	3.161.605	4.090.800	1,97%
12	Makedonija	39	20.753.084	2.755.900	3.565.859	1,71%
13	Francuska	28	20.362.256	2.704.000	3.498.705	1,68%
14	Ujedinjena Kraljevina	9	19.753.963	2.623.222	3.394.187	1,63%
15	Iran	2	12.524.880	1.663.238	2.152.063	1,03%
16	Njemačka	18	10.956.761	1.455.000	1.882.624	0,91%
17	Švicarska	8	9.111.808	1.210.000	1.565.619	0,75%
18	Sjedinjene Američke Države	3	8.438.913	1.120.643	1.450.000	0,70%
19	Finska	2	8.283.462	1.100.000	1.423.290	0,68%
20	Kosovo	11	6.494.987	862.500	1.115.989	0,54%
21	Bugarska	8	6.095.875	809.500	1.047.412	0,50%
22	Austrija	11	5.752.300	763.875	988.378	0,48%
23	Nizozemska	6	5.610.163	745.000	963.955	0,46%
24	Belgija	6	4.442.948	590.000	763.401	0,37%
25	Ukrajina	9	4.299.870	571.000	738.817	0,36%
26	Indonezija	2	4.018.937	533.694	690.546	0,33%
27	Južna Afrika	1	3.765.210	500.000	646.950	0,31%
28	Švedska	5	3.584.480	476.000	615.896	0,30%
29	Kazakstan	1	2.108.518	280.000	362.292	0,17%
30	Cipar	4	1.634.101	217.000	280.776	0,13%
31	Litva	4	1.588.919	211.000	273.013	0,13%
32	Lihtenštajn	1	1.581.388	210.000	271.719	0,13%
33	Turska	3	1.378.067	183.000	236.784	0,11%
34	Češka Republika	3	1.204.867	160.000	207.024	0,10%
35	Poljska	3	1.204.867	160.000	207.024	0,10%
36	Republika Moldavija	4	1.159.685	154.000	199.261	0,10%
37	Slovačka	2	1.129.563	150.000	194.085	0,09%
38	Izrael	4	1.001.546	133.000	172.089	0,08%
39	Indija	1	790.694	105.000	135.859	0,07%
40	Mađarska	4	625.025	83.000	107.394	0,05%
41	Irska	2	602.434	80.000	103.512	0,05%
42	Australija	2	581.994	77.286	100.000	0,05%
43	Kanada	2	570.832	75.804	98.082	0,05%
44	Latvija	1	527.129	70.000	90.573	0,04%
45	Malta	1	395.347	52.500	67.930	0,03%
46	Armenija	1	376.521	50.000	64.695	0,03%
47	Azerbajdžan	1	376.521	50.000	64.695	0,03%
48	Portugal	1	301.217	40.000	51.756	0,02%
49	Estonija	1	263.565	35.000	45.286	0,02%
50	Katar	1	263.565	35.000	45.286	0,02%
51	Novi Zeland	1	232.798	30.914	40.000	0,02%
52	Grčka	1	150.608	20.000	25.878	0,01%
53	Šri Lanka	1	116.399	15.457	20.000	0,01%
54	Danska	1	75.304	10.000	12.939	0,01%
	<b>UKUPNO</b>	<b>736</b>	<b>1.210.502.698</b>	<b>160.748.364</b>	<b>207.992.299</b>	<b>100,00%</b>

\*Ukupna izloženost predstavlja kratkoročno osiguranje i reosiguranje te srednjoročno-dugoročno osiguranje (ne uključuje izloženost s osnova osiguranja kredita za pripremu izvoza).

### 6.3. Osiguranje i reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja

Kroz programe osiguranja i reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja HBOR je tijekom 2011. godine hrvatskim izvoznicima robe široke potrošnje osigurao izvozni promet u visini od 1,54 milijardi kuna čime je pokriveno 2,34% ukupnog izvoza Republike Hrvatske.

Tablica 7. Osigurani i reosigurani kratkoročni izvozni promet u 2011. godini, u kunama

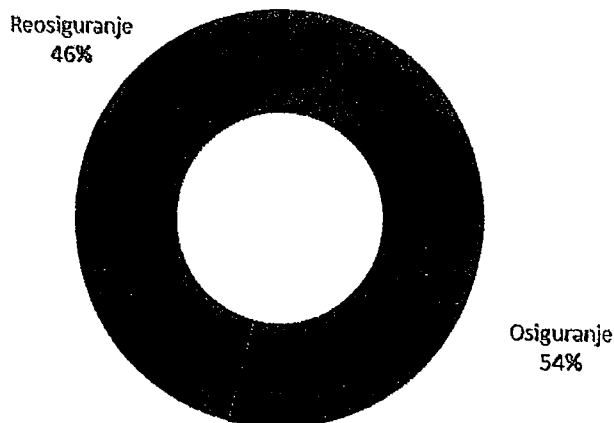
R.b.	Kategorija osiguranja	Osigurani izvozni promet	Udio
1	Osiguranje	839.965.354	54,68%
2	Reosiguranje	696.185.695	45,32%
	<b>Ukupno</b>	<b>1.536.151.049</b>	<b>100,00%</b>

Ukupna izloženost po programima osiguranja i reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja na dan 31.12.2011. iznosila je 488,46 milijuna kuna što predstavlja porast od 25,4% u odnosu na 31.12.2010. godine.

Tablica 8. Ukupna kratkoročna izloženost po državama na dan 31.12.2011., u kunama

R.b.	Država kupca	Osigurana svota	Udio
1	Ruska Federacija	67.678.144	13,86%
2	Bosna i Hercegovina	67.543.838	13,83%
3	Italija	64.452.865	13,20%
4	Srbija	61.538.592	12,60%
5	Slovenija	49.342.324	10,10%
6	Makedonija	20.753.084	4,25%
7	Francuska	20.362.256	4,17%
8	Ujedinjena Kraljevina	19.753.963	4,04%
9	Crna Gora	13.357.459	2,73%
10	Njemačka	10.956.761	2,24%
11	Ostale države (41 država)	92.716.905	18,98%
	<b>Ukupno</b>	<b>488.456.192</b>	<b>100,00%</b>

Grafički prikaz 8. Struktura kratkoročne izloženosti na dan 31.12.2011.





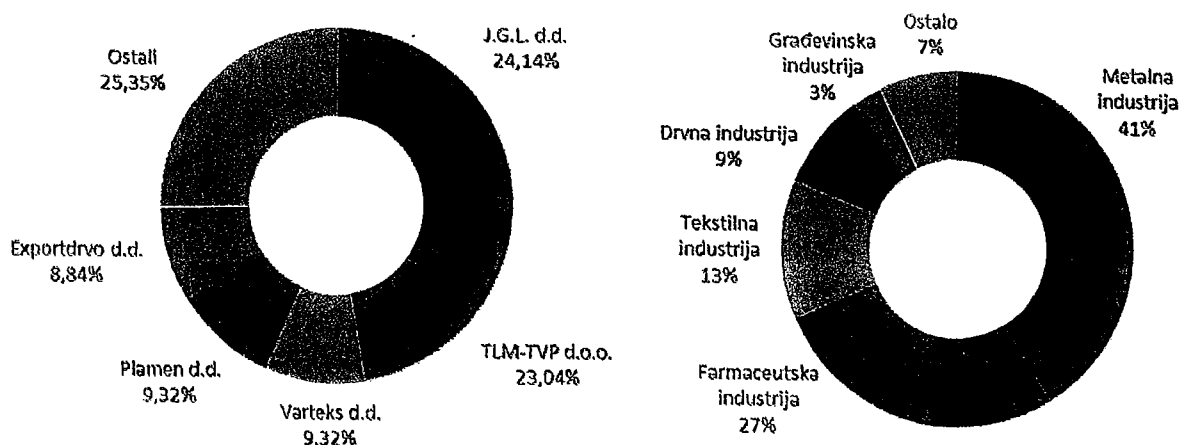
### 6.3.1. Osiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja

Osiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja odnosi se na osiguranje naplate izvoza s ugovorenim rokovima plaćanja do 180 dana uz iznimke po pojedinim tržištima do 365 dana. Kroz osiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja HBOR osigurava izvoz robe široke potrošnje kroz nekoliko različitih modela koje je tijekom svojeg poslovanja razvio brinući o potrebama i zahtjevima hrvatskih izvoznika:

- osiguranje izravnih isporuka roba i usluga prema jednom inozemnom kupcu;
- osiguranje izravnih isporuka roba i usluga prema više inozemnih kupaca;
- osiguranje cjelokupnog inozemnog prometa.

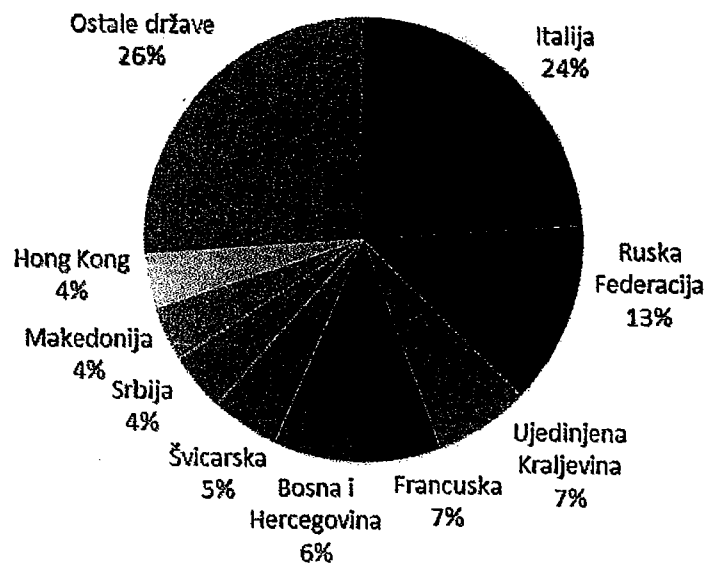
U 2011. godini HBOR je osigurao kratkoročni izvozni promet u vrijednosti od 839,97 milijuna kuna čime je pokriveno 1,28% ukupnog izvoza Republike Hrvatske. Osigurani kratkoročni izvozni promet u 2011. godini značajno je smanjen u odnosu na 2010. godinu najvećim dijelom radi prelaska dijela HBOR-ovih osiguranika privatnom osiguratelju Hrvatskom kreditnom osiguranju d.d., Zagreb. Pet vodećih osiguranika s obzirom na osigurani kratkoročni promet u 2011. godini izvezlo je čak 74,66% ukupnog osiguranog kratkoročnog prometa u razdoblju. Poslovanje kratkoročnog osiguranja izvoza u 2011. godini, gledano po ukupnom osiguranom prometu, bilo je visoko koncentrirano i s obzirom na industriju. Najveći interes za osiguranjem naplate potraživanja s osnova izvoza robe široke potrošnje dolazio je iz metalne, farmaceutske, tekstilne, drvne i građevinske industrije.

Grafički prikaz 9. Pregled vodećih izvoznika i industrija po osiguranom prometu u 2011.



U okviru kratkoročnog osiguranja izvoza HBOR je u 2011. godini odobrio 350 kreditnih limita ukupne vrijednosti 285,87 milijuna kuna za 300 inozemnih kupaca. Prema broju limita, najviše ih je odobreno za kupce u Italiji (59), Bosni i Hercegovini (56), Srbiji (29), Francuskoj (24), Sloveniji (18) i Njemačkoj (17). Struktura odobrenih osiguranih svota po državama i vrijednostima prikazan je u slijedećem grafičkom prikazu.

## Grafički prikaz 10. Odobrene osigurane svote po državama u 2011. godini



Tijekom 2011. godine zaključeno je 24 ugovora o osiguranju izvoza od čega je 19 ugovora zaključeno s novim osiguranicima. Najveći broj ugovora sklopljenih s novim osiguranicima sklopljen je po modelu osiguranja izravnih isporuka roba i usluga prema jednom inozemnom kupcu.

Tablica 9. Pregled novih osiguranika s kojima je zaključen Ugovor o osiguranju u 2011. godini

R.b.	Osiguranik
1.	Altpro d.o.o., Zagreb
2.	Aquarius grupa d.o.o., Nerežišća
3.	Bilokalnik-Drvo d.o.o., Koprivnica
4.	Gea-Tvornica ulja d.o.o., Hercegovac
5.	Genera d.d., Rakov Potok
6.	Grafički Zavod Hrvatske d.o.o., Zagreb
7.	Hidroizolacija Katran d.o.o., Zagreb
8.	IV-ER-Kontex Vatrogasne Cijevi d.o.o., Zagreb
9.	Klimaoprema d.d., Samobor
10.	Letina Inox d.o.o., Macinec
11.	Lidia moda d.o.o., Zagreb
12.	Međimurjeplet d.d., Čakovec
13.	Parketi Požgaj d.o.o., Veliki Bukovec
14.	Požgaj d.o.o., Veliki Bukovec
15.	Ribarstvo F d.o.o., Cres
16.	Technopartner d.o.o., Virovitica
17.	Tim kabel d.o.o., Sesvete
18.	Trokut d.d., Novska
19.	Wachem d.o.o., Trnovec

Na dan 31.12.2011. godine izloženost HBOR-a kroz direktno kratkoročno osiguranje iznosi 262,91 milijuna kuna (povećanje od 29% u odnosu na dan 31.12.2010.) pri čemu je aktivno 328 kreditnih limita za 323 inozemna kupca iz 41 države. Ukupan broj aktivnih Ugovora o osiguranju na dan 31.12.2011. iznosio je 52 za ukupno 49 osiguranika.

Tablica 10. Osiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja - izloženost po državama, u kunama

na dan 31.12.2010.				na dan 31.12.2011.			
R.b.	Država	Osigurana svota	Udio	R.b.	Država	Osigurana svota	Udio
1	Italija	60.144.849	29,48%	1	Italija	64.452.865	24,52%
2	Ruska Federacija	25.552.699	12,52%	2	Ruska Federacija	37.162.623	14,14%
3	Bosna i Hercegovina	18.483.906	9,06%	3	Francuska	20.362.256	7,75%
4	Francuska	15.833.811	7,76%	4	Ujedinjena Kraljevina	19.753.963	7,51%
5	Srbija	13.832.429	6,78%	5	Bosna i Hercegovina	17.909.334	6,81%
6	Švicarska	9.674.577	4,74%	6	Srbija	13.095.400	4,98%
7	Ujedinjena Kraljevina	8.450.320	4,14%	7	Njemačka	10.956.761	4,17%
8	Sjedinjene Američke Države	7.684.188	3,77%	8	Švicarska	9.111.808	3,47%
9	Njemačka	7.311.321	3,58%	9	Sjedinjene Američke Države	8.438.913	3,21%
10	Austrija	4.615.733	2,26%	10	Austrija	5.752.300	2,19%
11	Ostale države (27 država)	32.464.423	15,91%	11	Ostale države (31 država)	55.911.841	21,27%
<b>UKUPNO</b>		<b>204.048.256</b>	<b>100,00%</b>	<b>UKUPNO</b>		<b>262.908.064</b>	<b>100,00%</b>

U segmentu osiguranja izvoza roba široke potrošnje, HBOR je najviše izložen prema Italiji (25%), tradicionalnom izvoznom tržištu hrvatskih roba i usluga, zatim Ruskoj Federaciji (14%), Francuskoj (8%), Ujedinjenoj kraljevini (8%) te Bosni i Hercegovini (7%). Izloženost prema Italiji koja se smatra tržištem utrživih rizika, posljedica je činjenice da za određene izvozne poslove prema Italiji, izvoznici nisu dobili ponudu na privatnom tržištu osiguranja radi čega se ti rizici smatraju neutrživima i kvalificiranima za osiguranje od strane HBOR-a.

Naplaćena premija za poslove kratkoročnog osiguranja u 2011. godini iznosi 2,98 milijuna kuna.

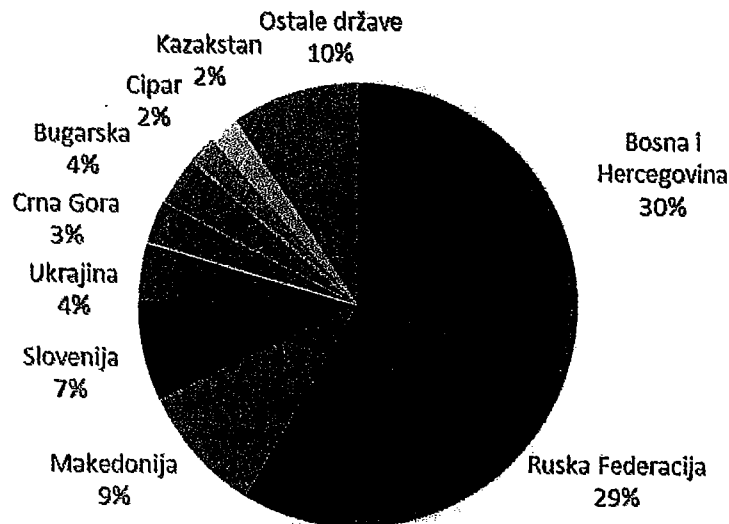
### 6.3.2. Reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja

HBOR od 2010. godine obavlja poslove reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja u ime i za račun Republike Hrvatske preuzimajući neutržive rizike u reosiguranje od privatnog osiguratelja Hrvatsko kreditno osiguranje d.d., Zagreb temeljem zaključenog Ugovora o reosiguranju.

U 2011. godini vrijednost ukupno reosiguranog izvoznog prometa iznosila je 696,19 milijuna kuna čime je u najvećoj mjeri podržan hrvatski izvoz nemetalne, papirne, farmaceutske, tekstilne i drvne industrije.

Tijekom 2011. godine reosigurano je ukupno 186 kreditnih limita za 183 inozemna kupca iz 19 zemalja svijeta u ukupnom iznosu od 98,94 milijuna kuna. U strukturi po zemljama, najveći udio u ukupnom reosiguranom iznosu u promatranom razdoblju imaju Bosna i Hercegovina s 30% i Ruska Federacija s 29%, a slijede Makedonija s 9% i Slovenija sa 7% udjela.

Grafički prikaz 11. Odobrene reosigurane svote po zemljama u 2011. godini



Na dan 31.12.2011. godine izloženost HBOR-a po poslovima kratkoročnog reosiguranja je u odnosu na izloženost na 31.12.2010 porasla 22% i iznosila 225,55 milijuna kuna pri čemu je reosigurano 385 kreditna limita za 352 inozemna kupca iz 23 zemlje.

Tablica 11. Reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja – izloženost po državama, u kunama

na dan 31.12.2010.				na dan 31.12.2011.			
R.b.	Država	Reosigurana svota	Udio	R.b.	Država	Reosigurana svota	Udio
1	Srbija	66.248.694	35,74%	1	Bosna i Hercegovina	49.634.504	22,01%
2	Slovenija	43.895.253	23,68%	2	Srbija	48.443.192	21,48%
3	Bosna i Hercegovina	34.869.094	18,81%	3	Slovenija	44.236.699	19,61%
4	Rumunjska	13.699.496	7,39%	4	Ruska Federacija	30.515.521	13,53%
5	Makedonija	7.635.530	4,12%	5	Makedonija	17.063.179	7,57%
6	Crna Gora	5.086.907	2,74%	6	Crna gora	7.664.461	3,40%
7	Bugarska	3.851.368	2,08%	7	Bugarska	5.192.225	2,30%
8	Ruska Federacija	2.222.937	1,20%	8	Ukrajina	3.848.045	1,71%
9	Kosovo	2.145.393	1,16%	9	Rumunjska	3.821.688	1,69%
10	Lihtenštajn	1.550.886	0,84%	10	Kosovo	3.241.846	1,44%
11	Ostale države (9 država)	4.161.546	2,24%	11	Ostale države (13 država)	11.886.768	5,27%
	<b>UKUPNO</b>	<b>185.367.104</b>	<b>100%</b>		<b>UKUPNO</b>	<b>225.548.128</b>	<b>100,00%</b>

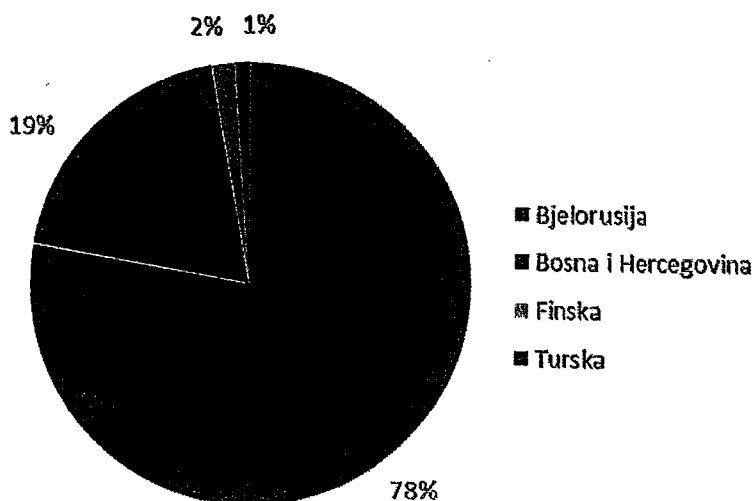
Naplaćena premija osiguranja za reosigurane kratkoročne rizike iznosila je 1,16 milijuna kuna.

#### 6.4. Srednjoročno-dugoročno osiguranje izvoznih potraživanja

Srednjoročno-dugoročno osiguranje obuhvaća osiguranje kredita dobavljača i osiguranje kredita kupcu pri čemu se radi o robi i uslugama veće vrijednosti (kapitalna dobra). Kod ovih poslova postoji mogućnost osiguranja rizika prije isporuke odnosno šteta tijekom proizvodnje za robu proizvedenu po narudžbi kupca koju se ne može prodati trećem kupcu. Također, kod ovih poslova postoji mogućnost reosiguranja koje se ugovara ako su u projekt uključeni izvođači iz više zemalja.

Tijekom 2011. godine odobreno je 8 kreditnih limita od čega je zaključeno je 7 polica osiguranja u ukupnom iznosu od 102,05 milijuna kuna.

Grafički prikaz 12. Odobreni srednjoročno-dugoročni poslovi po zemljama 2011. godini



Od značajnijih poslova u 2011. godini bitno je navesti osiguranje dvaju kredita njemačke razvojne banke KfW kupcu Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne d.d., Mostar u visini od 1,50 milijuna eura i 4,71 milijuna eura, iz kojih se financirala isporuka blok transformatora izvoznika Končar – Energetski transformatori d.o.o., Zagreb te isporuka turbina i generatora izvoznika Končar – Inženjering za energetiku i transport d.d., Zagreb. Izvozni posao Končar–Inženjeringa za energetiku i transport d.d., Zagreb ugovoren je kroz konzorcij s Litostroj Power Ltd. Ljubljana, Slovenija te je osiguranje realizirano kroz model reosiguranja između HBOR-a i SID Banke (Slovenska izvozna in razvojna banka d.d.).

Ostali osigurani projekti odnose se na isporuku promjenjivih prometnih znakova u Tursku izvoznika Telegra d.o.o., Sveta Nedjelja, isporuku generatora u Finsku izvoznika Končar – Generatori i motori d.d., Zagreb te osiguranje šteta tijekom proizvodnje i isporuku telekomunikacijske opreme u Bosnu i Hercegovinu izvoznika Ericsson Nikola Tesla d.d., Zagreb. Također je u studenom 2011. godine donesena odluka o odobrenju osiguranja kredita kluba banaka koji čine HBOR i PBZ inozemnom kupcu OJSC Naftan, Novopolotsk, Bjelorusija vezano za izvozni posao isporuke opreme za izgradnju novog postrojenja za hidrodosulfurizaciju u rafineriji nafte izvoznika STSI – Integrirani tehnički servisi d.o.o., Zagreb. Ugovor o kreditu za navedeni posao još nije potpisan radi čega niti polica osiguranja kredita kupcu nije aktivna, niti se nalazi u pregledu aktivnih poslova u razdoblju. Potencijalna izloženost po navedenom izvoznom poslu iznosi 356,16 milijuna kuna, odnosno 47,30 milijuna eura.

Osim navedenog, u promatranom razdoblju izdana su dva neobvezujuća pisma namjere od kojih je

*Ca*

jedno izdano društvu Dalekovod d.d., Zagreb za osiguranje kredita kupcu KOSTT, Priština, Kosovo (Elektroprivreda Kosova) čime se izvozniku omogućilo sudjelovanje na međunarodnom natječaju za izgradnju dalekovoda Albanija-Kosovo. Projekt se financira preko njemačke razvojne banke KfW. Okvirni iznos kredita iznosi 17,00 milijuna eura. Drugo neobvezujuće pismo namjere izdano je u korist društva Končar-Inženjering za energetiku i transport d.d., Zagreb u svrhu osiguranja izvozno kreditnog aranžmana inozemnom kupcu Dariali Energy JSC, Tbilisi radi sudjelovanja na pretkvalifikacijskom nuđenju izgradnje hidroelektrane u Gruziji ukupne snage 108 MW.

Tablica 12. Pregled zaključenih polica osiguranja po srednjoročno–dugoročnim poslovima u 2011. godini

**A Osiguranje šteta tijekom proizvodnje**

Trajanje osiguranja do	Datum potpisivanja police	Osigurani / Izvoznik	Osigurana svota u EUR	Osigurana svota u kunama	Inozemni kupac/Dužnik	Država izvoza	Izvozna roba/usluga
31.12.11.	11.07.11.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	2.000.000	15.060.840	JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar	Bosna i Hercegovina	Telekomunikacijska oprema
<b>UKUPNO A</b>			<b>2.000.000</b>	<b>15.060.840</b>			

**B Osiguranje izravnih isporuka (kredit dobavljača)**

Trajanje osiguranja do	Datum potpisivanja police	Izvoznik	Osigurana svota u EUR	Osigurana svota u kunama	Inozemni kupac	Država izvoza	Izvozna roba/usluga
03.09.11.	19.04.11.	Telegra d.o.o.	701.468	5.282.349	Ultra Tehnologji A.S.	Turska	Oprema za tunele
31.08.12.	27.05.11.	Končar - GIM d.d.	500.000	3.765.210	Multirel Oy, Kivenlahdenkatu 1A, FIN-02320 ESPOO, Finska	Finska	Isporuca generatora
31.07.14.	18.07.11.	Končar - GIM d.d.	600.000	4.518.252	Multirel Oy, Kivenlahdenkatu 1A, FIN-02320 ESPOO, Finska	Finska	Isporuca generatora
17.05.15.	11.07.11.	Ericsson Nikola Tesla d.d.	3.539.484	26.653.799	JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar	Bosna i Hercegovina	Telekomunikacijska oprema
<b>UKUPNO B</b>			<b>5.340.952</b>	<b>40.219.610</b>			

**C Osiguranje kredita kupcu / banci kupca**

Trajanje osiguranja do	Datum potpisivanja police	Osigurani / Osiguravatelj	Izvoznik	Osigurana svota u EUR	Osigurana svota u kunama	Dužnik	Inozemni kupac	Država izvoza	Izvozna roba/usluga
31.12.22.	23.08.11.	KfW	Končar Energetski Transformatori d.o.o.	1.500.000	11.295.630	BIH zastupana po Ministarstvu financija i trezora	JP Elektroprivreda HZ HB	Bosna i Hercegovina	Blok transformatori
31.12.22.	14.09.11.	SID/reosiguranje	Končar - Inženjering za energetiku i transport d.d.	4.710.300	35.470.537	BIH zastupana po Ministarstvu financija i trezora	JP Elektroprivreda HZ HB	Bosna i Hercegovina	Turbine, generatori, online nadzor
<b>UKUPNO</b>				<b>6.210.300</b>	<b>46.766.167</b>				
<b>SVEUKUPNO (A+B+C)</b>				<b>13.551.252</b>	<b>102.046.618</b>				

Na dan 31.12.2011. bilo je aktivno 19 polica osiguranja izvoza, pri čemu je ukupna dugoročna

izloženost HBOR-a iznosila 688,40 milijuna kuna što predstavlja smanjenje od 15,89% u odnosu na dan 31.12.2010. Najveći utjecaj na smanjenje dugoročne izloženosti imao je istek trajanja dviju polica osiguranja kredita banci OJSC Bank Petrocommerce, Moskva u visini od 167,24 milijuna kuna (isporuka broda tipa „Parom“ u Rusiju; izvoznik Uljanik brodogradilište d.d., Pula), zatim police osiguranja šteta tijekom proizvodnje telekomunikacijske opreme za izvoz kupcu Beltelecom u Bjelorusiju u visini od 44,04 milijuna kuna (izvoznik Ericsson Nikola Tesla d.d., Zagreb) kao i police osiguranja kredita kupcu TIPO d.o.o. Odžak u visini od 7,53 milijuna kuna (isporuka 3 kompletna ekstruderska postrojenja u Bosnu i Hercegovinu; izvoznik Europlast d.o.o. u stečaju, Split). Na smanjenje dugoročne izloženosti također je utjecalo i isključenje police osiguranja izravnih isporuka roba i usluga za izvozni posao seizmičkih istraživanja društva Geofizika d.d., Zagreb u Libiji u visini od 22,48 milijuna kuna po kojoj je isplaćena odšteta radi ostvarenja političkog rizika.

Tablica 13. Pregled srednjoročno-dugoročne izloženosti na dan 31.12.2011.

**A Osiguranje šteta tijekom proizvodnje**

Trajanje osiguranja do	Datum potpisivanja police	Osiguranik / Osiguravatelj	Izvoznik	Osigurana svota	Valuta	Osigurana svota u kunama	Inozemni kupac/Dužnik	Država izvoza	Izvozna roba/usluga
31.03.16.	10.10.06.	SID/reosiguranje, Ljubljana	Končar – GIM d.d., Zagreb	849.296	EUR	6.395.554	Farab Co, Teheran	Iran	4 turbine
30.03.14.	09.10.09.	Končar - GIM d.d., Zagreb.	Končar - GIM d.d., Zagreb	2.500.000	USD	14.549.850	SN Aboitiz Power-Benguet Inc., Makati	Filipini	4 generatora + montaža
31.12.11.	11.07.11.	Ericsson Nikola Tesla d.d., Zagreb.	Ericsson Nikola Tesla Zagreb	2.000.000	EUR	15.060.840	JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar	Bosna Hercegovina	Telekomunikacijska oprema
<b>UKUPNO C</b>				<b>4.781.439 EUR</b>		<b>36.006.244</b>			

**B Osiguranje izravnih isporuka (kredit dobavljača)**

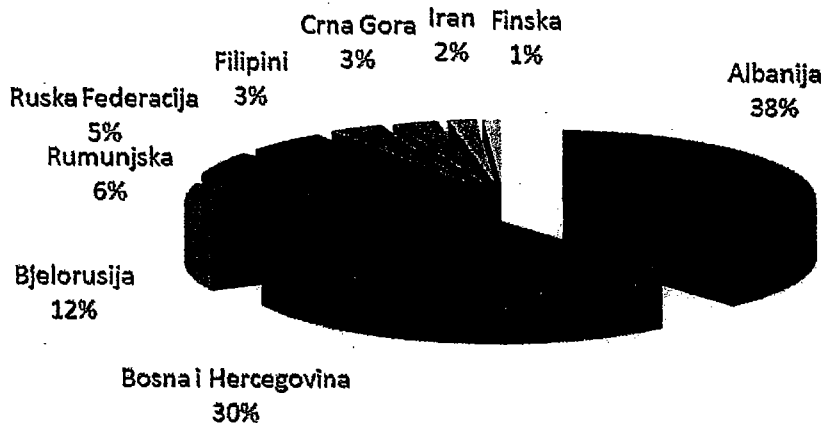
Trajanje osiguranja do	Datum potpisivanja police	Osiguranik/Izvoznik	Osigurana svota	Valuta	Osigurana svota u kunama	Inozemni kupac	Država izvoza	Izvozna roba/usluga
30.09.14.	26.06.07.	Končar - Električna vozila d.d., Zagreb	10.582.385	EUR	79.689.804	Željeznice Federacije BiH d.o.o., Sarajevo	Bosna i Hercegovina	Popravak i modernizacija 14 električnih lokomotiva
30.03.14.	09.10.09.	Končar - GIM d.d., Zagreb.	1.540.800	USD	8.967.364	SN Aboitiz Power-Benguet Inc., Makati	Filipini	Isporuka i montaža 4 generatora
05.12.12.	05.12.09.	Končar - Električna vozila d.d., Zagreb	4.559.145	EUR	34.332.277	Željeznice Federacije BiH d.o.o., Sarajevo	Bosna i Hercegovina	Niskopodni elektromotorni vlak
31.08.12.	27.05.11.	Končar - GIM d.d., Zagreb	500.000	EUR	3.765.210	Multirel Oy, Kivenlahdenkatu 1A, FIN-02320 ESPOO	Finska	Isporuka generatora
17.05.15.	11.07.11.	Ericsson Nikola Tesla d.d., Zagreb	3.539.484	EUR	26.653.799	JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar	Bosna i Hercegovina	Telekomunikacijska oprema
31.07.14.	18.07.11.	Končar - GIM d.d., Zagreb	600.000	EUR	4.518.252	Multirel Oy, Kivenlahdenkatu 1A, FIN-02320 ESPOO	Finska	Isporuka generatora
<b>UKUPNO B</b>			<b>20.971.832 EUR</b>		<b>157.926.705</b>			



**C Osiguranje kredita kupcu / banci kupca**

Trajanje osiguranja do	Datum potpisivanja police	Osiguranik / Osiguravatelj	Izvoznik	Osigurana svota	Valuta	Osigurana svota u kunama	Dužnik	Inozemni kupac	Država izvoza	Izvozna roba/usluga
31.12.17.	08.12.04.	OeKB / reosiguranje	Končar Energetski transformatori d.o.o., Zagreb SAS	5.172.093	EUR	38.948.033	Compania Nationala de Transport al Energiei Electrice -Transelectrica SA) Bukurešt	Compania Nationala de Transport al Energiei Electrice -Transelectrica SA) Bukurešt	Rumunjska	Isporuka transformatora i modernizacija trafostanice
08.06.12.	01.06.06.	SID/reosiguranje	Strojogradnja d.o.o., Zadar	3.349.866	EUR	25.225.895	Priorbank JSC, Minsk	MAZ (Minsk Automobile Plant), Minsk	Bjelorusija	Oprema za automobilsku industriju
31.03.16.	10.10.06.	SID/reosiguranje	Končar – GIM d.d., Zagreb SAS	813.942	EUR	6.129.326	Bank Tejarat, Teheran	Farab Co, Teheran	Iran	4 turbine
31.07.13.	15.06.07.	SID/reosiguranje	Strojogradnja d.o.o., Zadar SAS	2.445.204	EUR	18.413.409	Vnesheconombank, Moskva	OAO Avtodizel, Yaroslavl	Ruska Federacija	Oprema za automobilsku industriju
31.07.13.	20.12.07.	SID/reosiguranje	Strojogradnja d.o.o., Zadar SAS	2.431.982	EUR	18.313.846	Vnesheconombank, Moskva	OAO Avtodizel, Yaroslavl	Ruska Federacija	Oprema za automobilsku industriju
30.09.19.	12.10.07.	KfW	Dalekovod d.d., Zagreb	35.000.000	EUR	263.564.700	KESH	Operatori Sistemit Transmetimiz (KESH/OST) i Elektroprivreda Crne Gore	Albanija	Izgradnja 400 kV dalekovoda Tirana-Podgorica
31.12.21.	04.03.09.	KfW	Dalekovod d.d., Zagreb	2.700.000	EUR	20.332.134	Elektroprivreda Crne Gore, Nikšić	Elektroprivreda Crne Gore, Nikšić	Crna Gora	Izgradnja 400/110/35 kV trafostanice Ribarevina i 110/10 kV trafostanice Podgorica 5
30.06.14.	06.09.10.	PBZ	Ericsson Nikola Tesla d.d., Zagreb	9.754.495	USD	56.770.574	Beltelecom, Minsk	Beltelecom, Minsk	Bjelorusija	telekomunikacijska oprema i licenca
31.12.22.	23.08.11.	KfW	Končar Energetski Transformatori d.o.o., Zagreb	1.500.000	EUR	11.295.630	Bosna i Hercegovina zastupana po Ministarstvu financija i trezora	JP Elektroprivreda HZ HB d.d., Mostar	Bosna i Hercegovina	Blok transformatori
31.12.22.	14.09.11.	SID/reosiguranje	Končar - Inženjering za energetiku i transport d.d., Zagreb	4.710.300	EUR	35.470.537	Bosna i Hercegovina zastupana po Ministarstvu financija i trezora	JP Elektroprivreda HZ HB d.d., Mostar	Bosna i Hercegovina	Turbine, generatori, online nadzor
<b>UKUPNO A</b>				<b>65.662.219</b>	<b>EUR</b>	<b>494.464.084</b>				
<b>SVEUKUPNO (A+B+C)</b>				<b>91.415.490</b>	<b>EUR</b>	<b>688.397.033</b>				

Grafički prikaz 13. Srednjoročno-dugoročna izloženost po državama na dan 31.12.2011.



### 6.5. Osiguranje kredita za pripremu izvoza

Po programu osiguranja kredita za pripremu izvoza, kojim financijske ustanove i poslovne banke kod HBOR-a osiguravaju povrat kredita odobren izvozniku u svrhu financiranja proizvodnje za izvoz, u 2011. godini je, u odnosu na 2010. godinu, zabilježeno značajno povećanje aktivnosti. Tijekom 2011. godine sklopljeno je pet polica osiguranja kredita za pripremu izvoza u ukupnoj vrijednosti 23,50 milijuna kuna. Interes za osiguranjem po programu osiguranja za pripremu izvoza u promatranom je razdoblju dolazio iz drvne industrije, te sektora proizvodnje strojeva za posebne namjene i proizvodnje i razvoja uređaja napredne tehnologije za željezničku industriju.

Tablica 14. Pregled Polica osiguranja kredita za pripremu izvoza odobrenih u 2011. godini te aktivnih na dan 31.12.2011.

Trajanje osiguranja	Datum potpisivanja police	Osiguranik	Izvoznik	Iznos kredita u kunama	Samoprizržaj	Izvozna roba /usluge
31.12.2011.	15.3.2011.	HBOR	DOK-ING d.o.o., Zagreb	10.000.000	20%	Strojevi za rad rudnicima
15.7.2012.	15.7.2011.	Banco Popolare Croatia d.d.	ALTPRO d.o.o., Zagreb	3.500.000	20%	Brojači osovina BO23
15.9.2012.	06.09.2011.	HBOR	POŽGAJ d.o.o., Veliki Bukovec	3.500.000	20%	Ljepljene masivne ploče
15.9.2012.	06.09.2011.	HBOR	PARKETI POŽGAJ d.o.o., Veliki Bukovec	3.500.000	20%	Gotovi parketi
30.11.2012.	29.11.2011.	HBOR	TROKUT d.d., Novska	3.000.000	20%	Drvo obrađeno po dužini
<b>UKUPNO</b>				<b>23.500.000</b>		

Od HBOR-a kao osiguranika po polici osiguranja kredita danog izvozniku DOK-ING d.o.o., Zagreb za pripremu proizvodnje strojeva za rad u rudnicima u Južnoj Africi, zaprimljen je zahtjev za produljenjem trajanja osiguranja što ukazuje na mogućnost nastavka izloženosti po navedenom poslu, iako u iznosu dvostruko manjem od dosadašnjeg, odnosno 5,00 milijuna kuna.

## 6.6. Osiguranje činidbenih bankarskih garancija

U listopadu 2011. godine izdana je prva polica osiguranja po novom Programu osiguranja činidbenih bankarskih garancija izdanih radi zaključenja ili izvršenja izvoznog ugovora. Policom osiguranja činidbenih bankarskih garancija izdanih radi zaključenja ili izvršenja izvoznog ugovora osigurane su 4 kontragarancije koje je HBOR po nalogu INGRE d.d., Zagreb izdao u korist UBAF banke, Francuska, za izvozni posao izgradnje medicinsko-kirurškog centra i internata u Alžiru. Vrijednost izvoznog posla je 22,2 milijuna eura, a kupac u navedenom izvoznom poslu je Ministarstvo obrane DNR Alžir, Centralna direkcija za vojnu infrastrukturu, Ain Naadja, Alžir. Osiguranjem su pokriveni rizik osnovanog i neosnovanog poziva na plaćanje po kontragaranciji, a visina pokrića je 80%. Policom su pokrivena sljedeće kontragarancije:

Tablica 15. Pregled osiguranih svota po osiguranju činidbenih bankarskih garancija odobrenih u 2011. godini te aktivnih na dan 31.12.2011.

Trajanje osiguranja	Vrsta kontragarancije	Osiguranik	Izvoznik	Osigurana svota u EUR	Osigurana svota u kunama
Od 01.09.2011. do 17.10.2013.	Kontragarancija za povrat avansa	HBOR	INGRA d.d., Zagreb	1.908.372	14.370.841
Od 01.09.2011. do 17.10.2013.	Kontragarancija za povrat avansa*	HBOR	INGRA d.d., Zagreb	1.442.982	10.866.264
Od 01.09.2011. do 17.10.2014.	Kontragarancija za dobro izvršenje posla.	HBOR	INGRA d.d., Zagreb	636.124	4.790.280
Od 01.09.2011. do 17.10.2014.	Kontragarancija za dobro izvršenje posla*	HBOR	INGRA d.d., Zagreb	480.994	3.622.088
<b>UKUPNO:</b>				<b>4.468.472</b>	<b>33.649.474</b>

\* Kontragarancija za povrat avansa i kontragarancija za dobro izvršenje posla izdane su i osigurane u lokalnoj valuti, alžirskom dinaru. Za preračun korišten je tečaj: 1 DZD = 0,077136 HRK

## 7. Isplaćene odštete, troškovi i regresne naplate

### 7.1. Odštete i zavisni troškovi

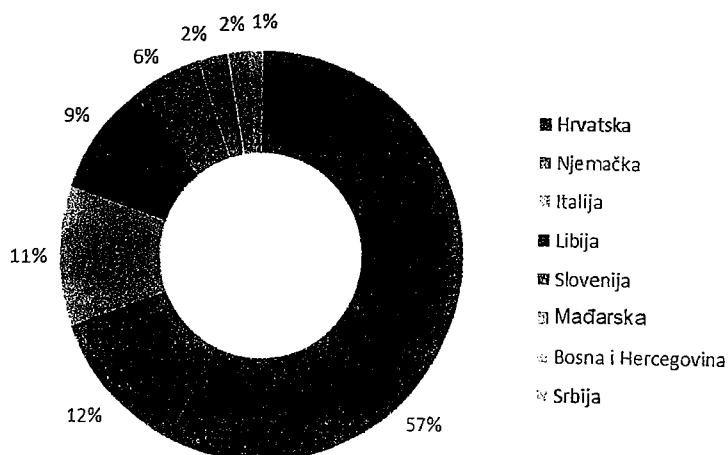
Tijekom 2011. godine isplaćeno je odšteta u iznosu od 13,25 milijuna kuna. Od ukupnog iznosa isplaćenih odšteta 7,59 milijuna kuna je isplaćeno osiguraniku Partner banci d.d. po polici osiguranja kredita za pripremu izvoza (za kredit odobren izvozniku SMS d.d., Split), 1,16 milijuna kuna osiguraniku Geofizici d.d. radi ostvarenja političkog rizika u Libiji, dok se preostalih 4,5 milijuna kuna odnose na isplate 16 odšteta izvoznicima po policama osiguranja izvoznih potraživanja, kao posljedica nelikvidnosti inozemnih kupaca iz ranijih godina, što je izravna posljedica svjetske gospodarske krize i stanja na financijskim tržištima.

Naime, obzirom na razdoblje čekanja u kojem se poduzimaju potrebne radnje u cilju naplate dospjelih potraživanja, postoji vremensko razdoblje od najmanje 6 mjeseci između trenutka nastanka rizika i same isplate odštete, osim u slučaju stečaja kada ono može biti i kraće. Upravo iz navedenog razloga, 16 od 18 isplaćenih odšteta u 2011. godini odnosi se na neplaćanja koja su nastupila tijekom 2009. i 2010. godine.

Analizirajući isplaćene odštete po vrsti rizika koji se ostvario na inozemnim tržištima, u 2011. godini je zbog rizika produženog neplaćanja i stečajeva inozemnih kupaca isplaćen 2,5 puta veći iznos odšteta nego u 2010. godini. Nepovoljan utjecaj svjetske gospodarske krize vidljiv je i u dosad najvećem broju odšteta koji je u odnosu na 2010. godinu porastao 2,6 puta, sa 7 na 18 isplaćenih odšteta tijekom 2011. godine.

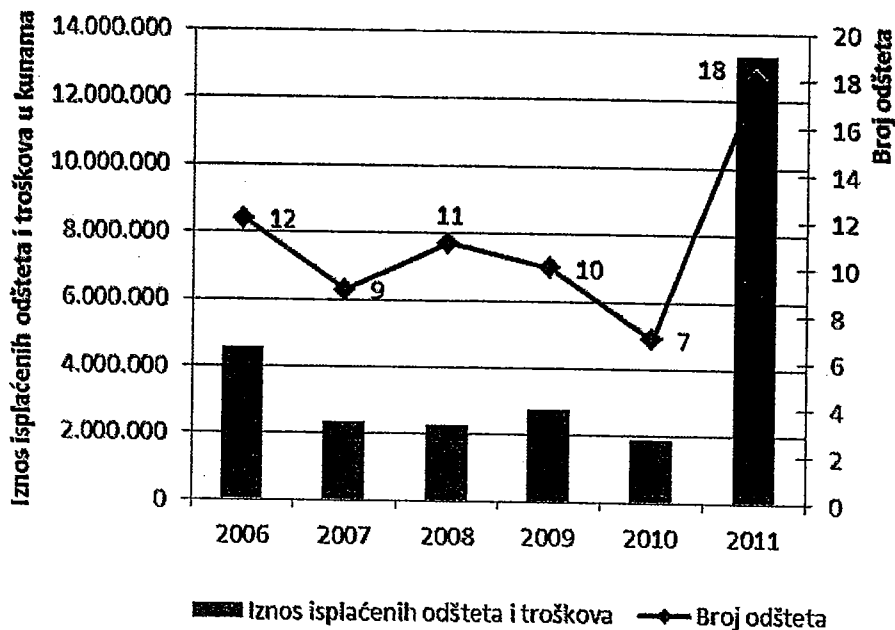
Od ukupnog iznosa odšteta 65,5% je isplaćeno uslijed nastupa rizika stečaja, dok je ostalo posljedica ostvarenja rizika neplaćanja (25,7%) i političkog rizika (8,8%).

Grafički prikaz 14. Struktura iznosa odšteta isplaćenih u 2011. po zemljama



Osim navedenih odšteta, HBOR je u 2011. isplatio i dodatnih 0,07 milijuna kuna na ime troškova u postupcima naplate potraživanja.

Grafički prikaz 15. Pregled odšteta i zavisnih troškova zbog neplaćanja inozemnih kupaca



Od ukupno 18 isplaćenih odšteta, njih 5 se odnosi na kupce iz kemijske industrije, 4 na kupce iz građevinske industrije, 3 na kupce koji se bave proizvodnjom namještaja, 2 iz prehrambene industrije, a po jedan iz naftne, metalne, elektroindustrije te trgovine. U 2011. godini nije bilo isplaćenih odšteta vezano za Ugovor o reosiguranju s Hrvatskim kreditnim osiguranjem d.d. (HKO).

Tablica 16. Isplaćene odštete i troškovi u 2011. godini

Osiguranik	Broj odšteta	Iznos odštete u kunama	Iznos troškova u kunama	Nastali rizik	Država	Udio u ukupno isplaćenim odštetama i troškovima
Partner banka d.d., Zagreb	1	7.589.023	26.027	stečaj	Hrvatska	57,2%
Geofizika d.d., Zagreb	1	1.160.120	-	rat	Libija	8,7%
TLM-TVP d.o.o., Šibenik	1	995.609	-	neplaćanje	Italija	7,5%
Dina-Petrokemija d.d., Omišalj	3	966.433	-	neplaćanje	Njemačka, Srbija	7,3%
Zagreb-Montaža d.o.o., Zagreb	1	608.352	-	stečaj	Njemačka	4,6%
Holcim mineralni agregati d.o.o., Lepoglava	1	570.599	19.026	neplaćanje	Slovenija	4,4%
MAR-MAR d.o.o., Zagreb	1	318.800	4.172	neplaćanje	Mađarska	2,4%
Plamen d.o.o., Požega	1	262.475	-	stečaj	Italija	2,0%
Dioki d.d., Zagreb	2	243.411	-	neplaćanje	Njemačka, Italija	1,8%
Iverica d.o.o., Bjelovar	3	233.247	9.418	neplaćanje	BiH	1,8%
Vetropack Straža d.d., Hum na Sutli	1	180.200	-	stečaj	Slovenija	1,4%
Spin Valis d.d., Požega	1	84.033	-	neplaćanje	Italija	0,6%
Keramika Modus d.o.o., Vojnić	1	39.262	6.683	stečaj	Srbija	0,3%
<b>UKUPNO</b>	<b>18</b>	<b>13.251.564</b>	<b>65.326</b>			<b>100,0%</b>

Nakon isplate odšteta, HBOR poduzima niz radnji prema dužnicima u cilju naknade isplaćenih odšteta i troškova (tzv. regresna naplata).

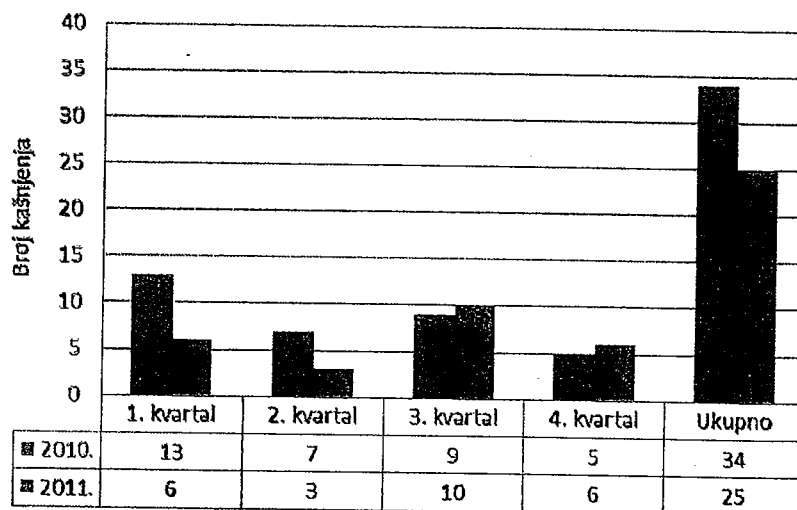
Tablica 17. Ukupno isplaćene odštete i troškovi te regresno naplaćeni iznosi, u kunama

	1999. – 2011.	2010.	2011.
Isplaćene odštete	31.568.060	1.829.630	13.251.564
Isplaćeni troškovi	886.368	55.449	65.326
Iznos regresne naplate	4.875.505	14.170	184.853
Udio regresne naplate u odštetama i troškovima	15,0%	0,8%	1,4%

## 8. Kašnjenja u plaćanju inozemnih kupaca

U 2011. godini zabilježeno je smanjenje, kako broja zaprimljenih obavijesti o kašnjenju, tako i njihovog ukupnog iznosa. Zaprimito je 25 obavijesti o kašnjenju u ukupnom iznosu od 12,89 milijuna kuna što u odnosu na 2010. godinu predstavlja smanjenje od 26,5% promatrano po broju kašnjenja, te smanjenje od 61,2% uzmemo li u obzir ukupni iznos zaprimljenih kašnjenja. Navedeno treba promatrati i u kontekstu ukupnog iznosa isplaćenih odšteta koji je u 2011. godini bio izrazito velik upravo radi povećanog broja kašnjenja i njihovog iznosa iz 2010. godine koja su izravna posljedica globalne gospodarske krize. Trend smanjenja broja i iznosa kašnjenja zabilježen tijekom 2011. godine ukazuje na potencijalno manje buduće obveze po osnovi isplate odšteta u narednom razdoblju.

Grafički prikaz 16. Pregled kašnjenja u 2010. i 2011. godini po broju i po kvartalima



Temeljem zaprimljenih kašnjenja formiraju se rezervacije za identificirane rizike koje su na dan 31.12.2011. iznosile 4.462.165 kuna. Pojedinačno najveća rezervacija za identificirani rizik na 31.12.2011. u iznosu od 1,93 milijuna kuna (43,3% ukupnih rezervacija za identificirane rizike) odnosila se na 12 kašnjenja u plaćanjima po poslovima uzetim u reosiguranje od Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d. (HKO). Od ostalih rezervacija treba navesti onu koja se odnosi na osiguranika Altpro d.o.o., Zagreb (kupac iz Turske) u iznosu od 0,67 milijuna kuna te na osiguranika Tehnopartner d.o.o., Virovitica (kupac iz Njemačke) u iznosu od 0,66 milijuna kuna.

## 9. Garantni fond

Garantni fond, iz kojeg se isplaćuju odštete i troškovi sprječavanja nastanka štete, sastoji od inicijalne uplate Ministarstva financija u iznosu od 120 milijuna HRK, naplaćenih premija osiguranja i reosiguranja, sredstava regresnih naplata te naplaćenih kamata na plasirana sredstva Garantnog fonda. Na stanje Garantnog fonda utječu i neto tečajne razlike te ostali priljevi i odljevi; svođenje na fer vrijednost imovine, premije i diskont na novčane ekvivalente koji su na dan 31.12.2011. iznosili 2.385.524 kuna.

Stanje sredstava u Garantnom fonda na dan 31.12.2011. godine iznosilo je 217,85 milijuna kuna, dok su na dan 31.12.2010. godine sredstva iznosila 216,84 milijuna kuna.

### 9.1. Premije osiguranja

Premije osiguranja i reosiguranja koje HBOR, kao državni osiguratelj, naplaćuje za preuzeti rizik predstavljaju prihod Garantnog fonda i namijenjene su isključivo za isplate odšteta i pokriće troškova sprječavanja nastanka štete.

Tablica 18. Naplaćene premije u 2010. i 2011. godini, u kunama

Naplaćene premije	2010.	2011.	Indeks 2011./2010.
Kratkoročno osiguranje i reosiguranje	6.994.941	4.146.148	59,3
Srednjoročno-dugoročno osiguranje	3.899.711	6.811.359	174,7
Osiguranje kredita za pripremu izvoza	52.500	117.500	223,8
Osiguranje činidbenih bankarskih garancija	-	201.036	-
<b>UKUPNO</b>	<b>10.947.152</b>	<b>11.276.043</b>	<b>103,0</b>

### 9.2. Sredstva regresne naplate

Nakon isplate odšteta, HBOR kao državni osiguratelj u cilju naknade sredstava isplaćenih iz Garantnog fonda poduzima niz radnji prema dužnicima (regresna naplata). Uspješno naplaćena sredstva, tzv. sredstva regresne naplate, prihod su Garantnog fonda.

Tijekom 2011. godine, izvansudskim nagodbama, uz pomoć agencija za naplatu potraživanja i odvjetnika te sudskim putem regresno je naplaćen 13 puta veći iznos nego u 2010, odnosno 184.853 kuna i to od dužnika iz Češke (63,6%), Francuske (18,4%), Grčke (17,4%) te Njemačke (0,5%) po isplaćenim odštetama iz ranijih godina.

### 9.3. Kamate na plasirana sredstva Garantnog fonda

Tijekom 2011. godine je na račun kamata na plasirana sredstva Garantnog fonda naplaćeno je 491.193 kuna čime je iznos ukupno naplaćene kamate u proteklih trinaest godina na dan 31.12.2011. godine dosegao 23.977.012 kuna.

## 9.4. Pokrivenost izloženosti Garantnim fondom

Tablica 19. Sredstva u garantnom fondu i ukupna izloženost HBOR-a, u kunama, na dan

	31.12.2010.	31.12.2011.
Garantni fond	216.841.412	217.848.670
Ukupna izloženost	1.218.388.624	1.234.002.698
Razina pokrivenosti izloženosti Garantnim fondom	17,80%	17,65%

Ukupna izloženost prema osiguranicima po svim policama osiguranja na dan 31.12.2011. godine iznosi 1.234.002.698 kuna. Ukupni Garantni fond u iznosu od 217.848.670 kuna pokriva potencijalne obveze u visini 17,65%. Razina pokrića za preuzeti rizik smanjena je u odnosu na dan 31.12.2010. kad je razina pokrića izloženosti bila na razini 17,80%.

## 9.5. Rezervacije za identificirane rizike

Zaprimljeni Odštetni zahtjevi i Obavijesti o kašnjenju plaćanja čine identificirane rizike koji predstavljaju potencijalnu obvezu za isplatu sredstava iz Garantnog fonda i knjigovodstveno se evidentiraju kao rezervacije. Iznosi rezervacija za identificirane rizike utvrđuju se kvartalno, a formiraju se na dan bilance na slijedeći način:

- 100% vrijednosti ukupnog iznosa potencijalne odštete za svaku Obavijest o kašnjenju plaćanja od strane kupca u inozemstvu i/ili
- 100% vrijednosti ukupnog iznosa odštete po svakom zaprimljenom Odštetnom zahtjevu.

Tablica 20. Rezervacije i sredstva u garantnom fondu, u kunama, na dan

	31.12.2010.	31.12.2011.
Rezervacije za identificirane rizike	7.854.982	4.462.165
Garantni fond	216.841.412	217.848.670
Udio rezervacija u Garantnom fondu	3,62%	2,05%

Rezervacije za identificirane rizike su na dan 31.12.2011. iznosile 4.462.165 kuna, te je njihov udio u Garantnom fondu iznosio 2,05% i smanjen je u odnosu na 31.12.2010. godine kad je bio na razini od 3,62%.



## 10. Kvota šteta

Kvota šteta je omjer isplaćenih odšteta i troškova te ukupne neto naplaćene premije osiguranja. Tijekom 2011. godine kvota šteta po poslovima osiguranja izvoza iznosila je 118%.

Tablica 21. Kvota šteta - ukupno

	2010.	2011.
Neto naplaćena premija - ukupno, u kunama	10.947.152	11.276.043
Isplaćene odštete i troškovi, u kunama	1.885.079	13.316.890
<b>Odštete i troškovi / premija</b>	<b>17%</b>	<b>118%</b>

Kvota šteta u poslovima osiguranja i reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja iznosila je 110% pri čemu su odštete isplaćene samo u segmentu direktnog kratkoročnog osiguranja.

Tablica 22. Kvota šteta – osiguranje i reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja

	2010.	2011.
Neto naplaćena kratkoročna premija, u kunama	6.994.941	4.146.148
Isplaćene kratkoročne odštete i troškovi, u kunama	1.885.079	4.541.719
<b>Odštete i troškovi / premija</b>	<b>27%</b>	<b>110%</b>

Pripremila:

*Lidija Cerin Šnidarić*  
 Lidija Cerin Šnidarić  
 Osiguranje izvoza

Suglasna:

*Mergeduš*  
 Andreja Mergeduš  
 rukovoditeljica Osiguranja izvoza